

**Informacja o sytuacji banków spółdzielczych
i zrzeszających w 2015 r.**

URZĄD KOMISJI NADZORU FINANSOWEGO

WARSZAWA, maj 2015 r.

Spis treści

1	Najważniejsze spostrzeżenia i wnioski	3
1.1	Banki spółdzielcze	3
1.2	Banki zrzeszające	5
2	Charakterystyka ogólna sektora banków spółdzielczych	6
2.1	Sektor spółdzielczy na tle sektora bankowego	7
2.2	Udziałowcy i fundusz udziałowy	8
2.1	Zatrudnienie i placówki	9
2.2	Programy postępowania naprawczego	10
3	Banki spółdzielcze	11
3.1	Kredyty i inne należności banków spółdzielczych	11
3.1.1	Kredyty i inne należności od sektora niefinansowego	12
3.2	Instrumenty dłużne	13
3.3	Jakość należności od sektora niefinansowego	14
3.3.1	Podstawa tworzenia rezerw celowych oraz odpisy na należności zagrożone	15
3.4	Źródła finansowania działalności – depozyty banków spółdzielczych	17
3.5	Wyniki finansowe i efektywność	18
3.5.1	Efektywność	20
4	Banki zrzeszające	21
4.1	Kredyty i inne należności banków zrzeszających	21
4.1.1	Kredyty i inne należności od sektora niefinansowego	22
4.2	Instrumenty dłużne	23
4.3	Jakość należności banków zrzeszających od sektora niefinansowego	24
4.4	Źródła finansowania działalności – depozyty banków zrzeszających	25
4.5	Wyniki finansowe i efektywność banków zrzeszających	26
4.5.1	Efektywność	27
5	Instytucjonalne systemy ochrony (IPS)	27
5.1	Korzyści wynikające z przynależności do Systemu Ochrony	28
5.2	Podstawowe informacje o uczestnikach IPS	29
5.2.1	Liczba uczestników	29
5.2.2	Podstawowe dane o grupach banków spółdzielczych tworzących systemy ochrony oraz pozostających poza nimi	29
5.3	Ewentualność utworzenia zrzeszenia zintegrowanego	31
6	Sytuacja płynnościowa – normy LCR	31
7	Fundusze własne	33
8	Spis wykresów	35
9	Spis tablic	36
10	Spis załączników	36

1 Najważniejsze spostrzeżenia i wnioski

Niniejsza informacja – podobnie, jak informacja za III kw. 2015 r., nie zawiera danych o Banku Spółdzielczym w Lesznowoli, przejętym przez SGB-Bank SA w ostatnim dniu czerwca 2015 r. ani o SBRzR w Wołominie, w stosunku do którego sąd, w dniu 30 grudnia 2015 r., orzekł upadłość. Strata tego banku na koniec 2015 r. (1,628 mld zł) przewyższała ponad 3-krotnie łączny wynik netto pozostałych banków spółdzielczych, co oznacza, że uwzględnienie danych o tym banku spowodowałoby poważne wypaczenie obrazu całego sektora.

1.1 Banki spółdzielcze

Utworzenie IPS

W IV kwartale 2015 r. Komisja Nadzoru Finansowego zatwierdziła umowy systemów ochrony instytucjonalnej obydwu działających zrzeszeń banków spółdzielczych oraz banków je zrzeszających.

W dniu 23.11.2015 r. 192 banki należące do zrzeszenia SGB (bank zrzeszający oraz 191 spośród 202 banków spółdzielczych będących wówczas członkami zrzeszenia) zawarły Umowę Systemu Ochrony SGB.

W dniu 31.12.2015 r., Umowę Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS zawarły 242 banki należące do Zrzeszenia BPS (bank zrzeszający oraz 241 spośród 357 banków spółdzielczych będących wówczas członkami zrzeszenia).

Liczba uczestników systemów ochrony ciągle rośnie. Obecnie (maj 2016 r.) uczestnikami systemu ochrony BPS jest 250 banków, a systemu ochrony SGB 196 banków. Łącznie, uczestnikami systemów ochrony jest obecnie 446 banków, w tym 2 zrzeszające.

Zgodnie z przepisami rozporządzenia CRR głównymi celami systemów ochrony instytucjonalnej (ang. institutional protection system – IPS) są zapewnienie płynności i wypłacalności każdego z jego członków. Przepisy te zostały wdrożone do prawodawstwa krajowego w znowelizowanej ustawie o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających (przepisy rozdziału 3a System ochrony).

Utworzenie systemów ochrony instytucjonalnej jest przedsięwzięciem, które dzięki wprowadzonym mechanizmom kontrolnym i pomocowym, może w istotnym stopniu zwiększyć bezpieczeństwo sektora, a w dłuższej perspektywie poprawić jego pozycję konkurencyjną.

Wynik finansowy netto

Wynik finansowy netto banków spółdzielczych zmniejszył się w stosunku do 2014 r. o 29,2% (do 535,4 mln zł). Pięć banków poniosło stratę netto w łącznej kwocie 41,0 mln zł, w tym w czterech z tych banków wystąpienie strat nie zależało od wypłaty z FOŚG.

Na dynamikę i kwotę wyniku poważny wpływ miały wypłaty z FOŚG (w kwocie 176,9 mln zł) z tytułu gwarancji depozytów złożonych w SBRzR w Wołominie. Usunięcie tych wypłat z

kosztów operacyjnych spowodowałyby, że w stosunku do 2014 r. wynik netto zmniejszyłby się o 10,2% (a nie o 29,2%, jak było w rzeczywistości), do 678,7 mln zł.

Głównymi pozycjami, które wpłynęły na zmniejszenie wyniku netto były koszty operacyjne (wzrost o 220 mln zł, bez wypłat z FOŚG o 43,1 mln zł). Niemniej wypłaty z FOŚG są operacją jednorazową, natomiast w dłuższej perspektywie liczy się spadek wyniku odsetkowego (o 145,5 mln zł).

W przypadku wyniku odsetkowego jedyną grupą podmiotów, która przyniosła bankom istotny przyrost wyniku odsetkowego są osoby prywatne. Stało się to dzięki obniżeniu kosztów odsetkowych.

Natomiast wyniki odsetkowe od pozostałych grup podmiotów, zwłaszcza podmiotów prowadzących działalność gospodarczą, banków oraz instytucji rządowych (z wyłączeniem wyniku odsetkowego od obligacji SP) zmniejszyły się.

Należności od sektora niefinansowego

Należności od sektora niefinansowego wzrosły w ciągu roku o 6,6% (w całym sektorze bankowym o 7,5%), do 59,5 mld zł.

W ciągu roku najsilniej rosły należności od osób prywatnych (o 11,1%). W należnościach od tej grupy klientów dominują kredyty mieszkaniowe (53,4%). Kredyty walutowe stanowią 0,2% należności od osób prywatnych. Brak kredytów denominowanych w CHF.

Jakość należności od sektora niefinansowego pogorszyła się nieznacznie. Udział należności zagrożonych w należnościach od sektora niefinansowego ogółem wzrósł w ciągu roku z 6,4% do 6,6%.

Odpisy na należności zagrożone od sektora niefinansowego również nieznacznie wzrosły z 28,2% do 28,6%.

Depozyty

Depozyty w bankach spółdzielczych wzrosły w stosunku do grudnia 2014 r. o 8,1% (w sektorze bankowym o 6,6%). W trakcie roku poziom depozytów ulegał istotnym wahaniom. Ich zmienność jest w bardzo dużym stopniu zdeterminowana przez zmienność depozytów osób prywatnych.

Nadwyżka depozytów nad kredytami jest lokowana w bankach zrzeszających oraz w instrumentach dłużnych, niemniej wobec niskich stóp procentowych w 2015 r. działalność ta przynosiła mniejsze przychody niż w latach ubiegłych, co miało bezpośredni wpływ na wyniki banków spółdzielczych.

Baza kapitałowa

Banki spółdzielcze w ciągu roku wzmocniły swoją bazę kapitałową. Fundusze własne banków spółdzielczych wzrosły o 6,2% (do 10,5 mld zł) w stosunku do grudnia 2014 r. Wyrażone w euro również wzrosły o 6,2% (do 2,5 mld euro).

Łączny współczynnik kapitałowy banków spółdzielczych wyniósł 15,9% (bez stosowania tzw. współczynnika wsparcia wyniósłby 14,3%), zaś współczynnik Tier I wyniósł 14,9%, i analogicznie, bez stosowania współczynnika wsparcia wyniósłby 13,3%.

1.2 Banki zrzeszające

Wynik finansowy netto

Banki zrzeszające osiągnęły na koniec 2016 r. zysk netto w kwocie 50,0 mln zł (SGB-Bank SA 42,4 mln zł, BPS SA 7,6 mln zł; BPS SA pokrył wszystkie straty z lat 2013 i 2014). Wpłaty z FOŚG nie miały tak silnego wpływu na ich wyniki, jak było to w przypadku banków spółdzielczych, co związane jest z niewielką kwotą środków gwarantowanych zdeponowanych w obydwu bankach, zwłaszcza depozytów sektora niefinansowego. Wpłaty z FOŚG w obydwu bankach kształtowały się na poziomie wypłat dużego banku spółdzielczego.

W 2015 r. podstawowym czynnikiem wzrostu wyniku finansowego netto było rozwiązanie rezerw celowych (głównie w BPS SA). Przyczyniła się do tego intensywna działalność windykacyjna oraz restrukturyzacja kredytów.

Należy jednak zwrócić uwagę na to, że w przypadku zmian wyniku odsetkowego sytuacja banków zrzeszających jest analogiczna do banków spółdzielczych, z tą różnicą, że w bankach zrzeszających niemal wyłącznym czynnikiem wzrostu wyniku odsetkowego jest obniżka kosztów odsetkowych płaconym bankom, głównie zrzeszonym, o 210,2 mln zł, przy obniżce przychodów o 7,9 mln zł.

Należności od sektora niefinansowego

Należności banków zrzeszających od sektora niefinansowego zmniejszyły się w ciągu roku o 4,1%, do 11,7 mld zł.

Podobnie, jak w przypadku banków spółdzielczych, najszybciej rosną należności od osób prywatnych. Przede wszystkim są to kredyty mieszkaniowe, stanowiące 79,5% kredytów dla tych osób (w tym 0,7% kredytów walutowych, tj. równowartość 7,5 mln zł; brak kredytów w CHF).

Banki zrzeszające powielają strukturę podmiotową należności banków spółdzielczych. Nie są jeszcze odpowiednio przygotowane do obsługi znacznej liczby klientów. Koncepcje dotyczące funkcjonowania nowych zrzeszeń, z wbudowanymi w nie systemami ochrony, zakładają stopniowe ograniczanie działalności kredytowej banków zrzeszających. Dotyczy to w szczególności niezwiązanego rygorami programu naprawczego SGB-Bank SA, którego strategia zakłada ograniczenie działalności kredytowej wyłącznie do kredytów udzielanych w konsorcjach ze zrzeszonymi bankami spółdzielczymi.

Jakość należności od sektora niefinansowego banków zrzeszających jest dużo gorsza niż banków spółdzielczych. Udział należności zagrożonych w należnościach od sektora niefinansowego wzrósł nieznacznie z 23,4% w grudniu 2014 r. do 23,6 w grudniu 2015 r.

Poziom wyrezerwowania jest zbliżony do poziomu wyrezerwowania w bankach spółdzielczych. W grudniu 2015 r. wyniósł 29,7% przy czym różnice pomiędzy dwoma bankami były niewielkie.

Depozyty

Depozyty w bankach zrzeszających zmniejszyły się w stosunku do grudnia 2014 r. o 0,6%, do 28,0 mld zł. Ich zmienność jest niemal całkowicie zdeterminowana przez zmienność depozytów sektora finansowego, przede wszystkim zrzeszonych banków spółdzielczych, które stanowią 90,0% depozytów banków zrzeszających.

Baza kapitałowa

Fundusze własne banków zrzeszających w grudniu 2015 r. były wyższe o 7,4% niż w grudniu 2014 r. i wyniosły 1,5 mld zł. Wyrażone w euro wzrosły o 7,5%, do 359,0 mln euro. Kapitał Tier I stanowił 67,8% funduszy.

Łączny współczynnik wypłacalności wyniósł 10,8%, zaś współczynnik Tier I wyniósł 7,3%.

2 Charakterystyka ogólna sektora banków spółdzielczych

Na koniec 2015 r. działało 560 banków spółdzielczych, z czego 357 było zrzeszonych w BPS SA w Warszawie, a 202 w SGB-Banku SA w Poznaniu. Jeden bank, tj. Krakowski Bank Spółdzielczy nie jest zrzeszony.

Spośród 560 banków spółdzielczych 444 banki są obecnie uczestnikami systemów ochrony instytucjonalnej: 195 ze zrzeszenia SGB oraz 249 ze zrzeszenia BPS.

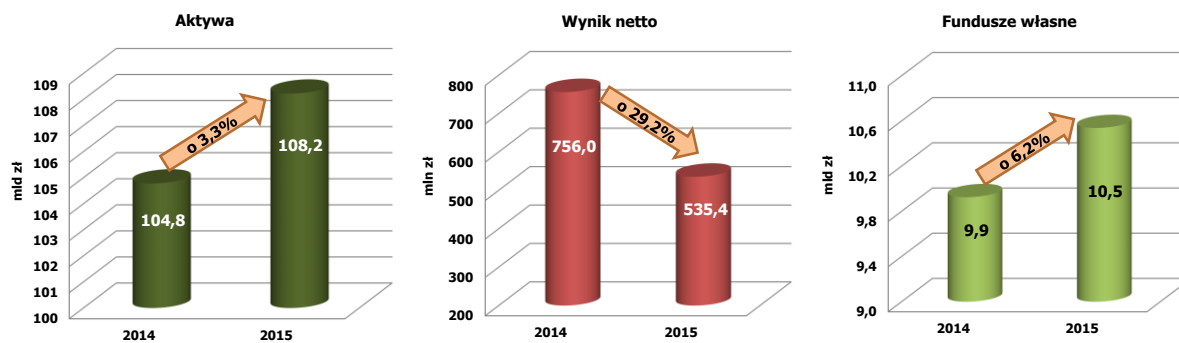
Liczba banków, w stosunku do grudnia 2014 r., zmniejszyła się o 2 wskutek dobrowolnych łączeń banków na podstawie prawa spółdzielczego dokonanych za zgodą Komisji Nadzoru Finansowego¹; o jeden przejęty na podstawie art. 158, ust. 1 Prawa bankowego decyzją KNF z dnia 2 czerwca 2015 r. (Bank Spółdzielczy w Lesznowoli przez SGB-Bank SA) oraz o jeden (Bank Spółdzielczy w Zawierciu) przejęty przez Śląski Bank Spółdzielczy SILESIA w Katowicach na podstawie art. 147, ust. 1 i 2 Prawa bankowego decyzją KNF z dnia 24 kwietnia 2015 r.

Jak już wspomniano w pkt 1 w niniejszej informacji pominięte zostały dane o SBRzR w Wołominie, w stosunku do którego sąd, w dniu 30 grudnia 2015 r., orzekł upadłość. Strata tego banku (1,628 mld zł) przewyższała ponad 3-krotnie łączny wynik netto pozostałych banków spółdzielczych, co oznacza, że uwzględnienie danych o tym banku spowodowałoby poważne wypaczenie obrazu całego sektora.

Zmniejszenie wyniku netto banków spółdzielczych w 2/3 spowodowane jest wypłatami z FOŚG na pokrycie środków gwarantowanych deponentom SBRzR w Wołominie. Pozostała część spadku wynika głównie z utrzymujących się niskich podstawowych stóp procentowych oraz wysokiej i ciągle rosnącej nadwyżki depozytów sektora niefinansowego nad kredytami dla tego sektora.

¹ PBS w Policach połączył się z Bankiem Spółdzielczym w Gryfinie (bank przejmujący) oraz Bank Spółdzielczy w Starym Dzikowie połączył się z PBS w Lubaczowie (bank przejmujący).

Wykres 2.1 Zmiany – w stosunku do 2014 r. – podstawowych wielkości charakteryzujących banki spółdzielcze

Stratę netto poniosło 5 banków w łącznej kwocie 41,0 mln zł, w tym tylko w jednym przypadku było to spowodowane wypłatami z FOŚG. W pozostałych bankach tej grupy straty wystąpiłyby niezależnie od wypłat z FOŚG.

Tabl. 2.1 Wybrane wskaźniki banków spółdzielczych w latach 2014 i 2015.

	ROA (%)	ROE (%)	C/I (%)	aktywa / zatrudnienie (tys. zł)	wynik finansowy netto / zatrudnienie (tys. zł)	koszty pracy / zatrudnienie (tys. zł)	Współczynnik kapitałowy (%)	Współczynnik Tier I (%)	udział należności zagrożonych w należnościach od sektora finansowego (%)	poziom wyrezerwowania należności z utratą wartości od sektora niefinansowego (%)	relacja kredyty / depozyty - sekt. niefinans. (%)
2014	0,8	7,6	69,2	3 093,7	23,2	61,4	15,9	14,8	6,4	30,1	69,6
2015	0,5	5,0	75,4	3 381,5	16,7	62,3	15,9	14,9	6,6	30,3	68,4

W jednym banku spośród tych, które wykazały zysk netto w sprawozdawczości na koniec 2015 r., inspekcja przeprowadzona na datę 31 grudnia 2015 r. zakwestionowała prawidłowość sprzedaży znaku handlowego, w konsekwencji możliwe jest wykazanie straty na koniec 2015 r. Na datę niniejszej informacji proces inspekcyjny nie został jeszcze zakończony.

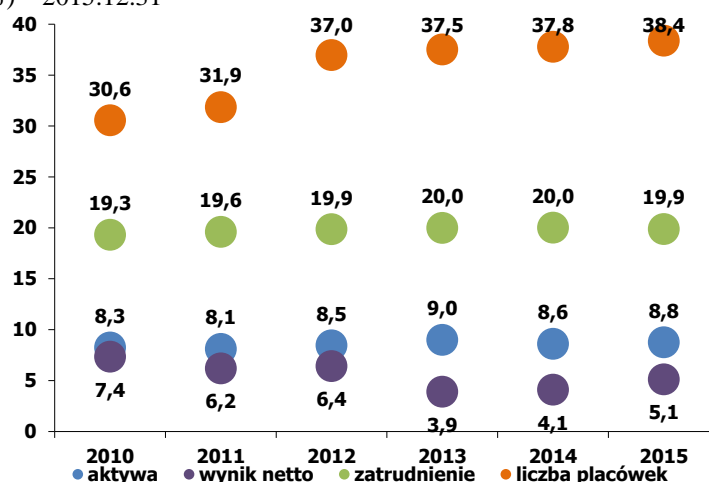
Tabl. 2.2 Porównanie wybranych wskaźników banków spółdzielczych przed i po odjęciu wypłat z FOŚG

	ROA (%)	ROE (%)	C/I (%)	wynik finansowy netto (mln zł)	wynik finansowy netto / zatrudnienie (tys. zł)	dynamika wyniku netto 2014 = 100
2015 – dane rzeczywiste	0,5	5,0	75,4	535,4	16,7	70,8
2015 – po odjęciu wypłat z FOŚG	0,6	6,4	71,3	678,7	21,2	89,8

2.1 Sektor spółdzielczy na tle sektora bankowego

Sektor spółdzielczy ma dość stabilny udział w rynku bankowym wyjąwszy udział w wyniku netto. Jego poważne spadki w 2013 r. i 2014 r. wynikały ze strat BPS SA w tych latach oraz zmniejszenia się wyników banków spółdzielczych. Wzrost udziału w 2015 r. spowodowany był wyłącznie pokryciem strat przez BPS SA.

Wykres 2.2 Udziały sektora spółdzielczego (banki spółdzielcze i zrzeszające) w podstawowych wielkościach sektora bankowego (%) – 2015.12.31²

2.2 Udziałowcy i fundusz udziałowy

W grudniu 2015 r. liczba udziałowców banków wyniosła 994 263 osób, w tym 990 933 to osoby fizyczne. Od grudnia 2014 r. zmniejszyła się ona o 18 305 osób (w tym 245 osób prawnych), zaś od momentu pierwszego badania ankietowego, tj. od marca 2012 r., zmalała o 73 939 osób, w tym 700 osób prawnych.

Fundusz udziałowy opłacony (bilansowy, nie pomniejszony o amortyzację) zmniejszył się o 96,8 mln zł w stosunku do grudnia 2014 r. Jest to negatywny trend, który powinien zostać zatrzymany. Komisja ma nad tym zjawiskiem częściową kontrolę, ponieważ zmniejszenie funduszy własnych wymaga uzyskania zgody KNF, niemniej – zgodnie z CRR – w przypadku funduszu udziałowego dotyczy to tylko funduszu pozyskanego do końca 2011 r. Fundusz udziałowy opłacony po 2011 r. nie zalicza się do funduszy własnych i może być wypłacany bez zgody KNF. Oznacza to różne traktowanie właścicieli banku spółdzielczego.

Należy zwrócić uwagę na to, że jako przyczynę pomniejszania się funduszu udziałowego banki występujące o zgodę na pomniejszenie lub te, które część wyniku przeznaczają na dywidendę wskazują zmiany regulacyjne dotyczące tego składnika funduszy, tj. aktualny brak możliwości zaliczenia funduszu udziałowego do funduszy własnych, spodziewaną możliwość zakazu wypłaty udziałów zaliczonych do funduszy własnych, czy ograniczenia wynikające z polityki dywidendowej.

Fundusz udziałowy bilansowy banków spółdzielczych wyniósł w grudniu 2015 r. 596,0 mln zł, natomiast zaliczony do funduszy podstawowych Tier 1 wyniósł 352,6 mln zł, tj. 59,2% funduszu bilansowego. Gdyby był zaliczany w całości do funduszy własnych, to łączny współczynnik kapitałowy wyniósłby w grudniu 2015 r. 16,3%, a nie 15,9%.

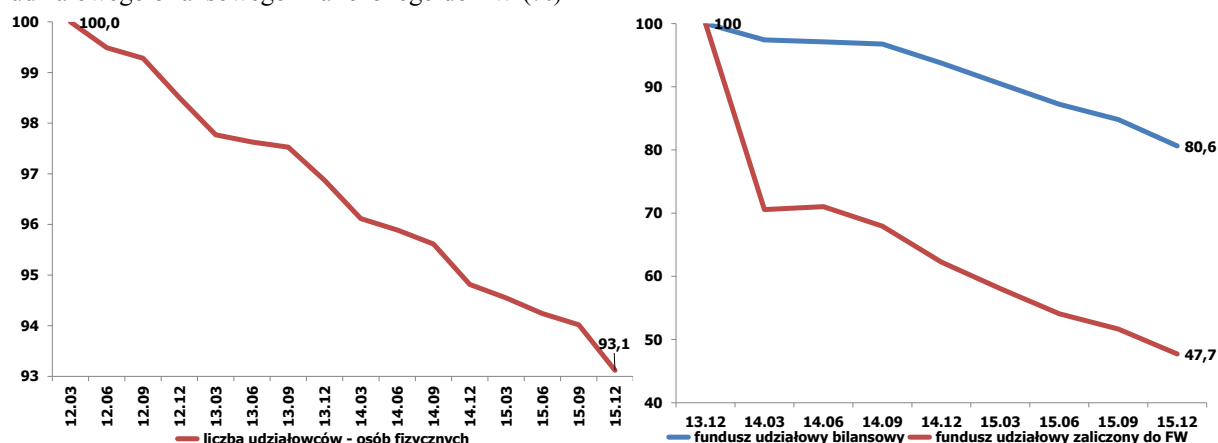
Trzeba tutaj wspomnieć, że Europejski Urząd Nadzoru Bankowego nie przychylił się do wniosku KNF o uznanie funduszu udziałowego opłaconego za część funduszy własnych kategorii CET I argumentując to tym, że katalog przesłanek uzasadniający odmowę wypłaty udziałów wyszczególnionych w art. 10c ustawy o funkcjonowaniu banków spółdzielczych,

² Wzrost udziału liczby placówek wynika z faktu, że PKO BP SA od 2012 r. nie sprawozdaje liczby placówek innych niż oddziały.

ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających nie jest otwarty. Na okoliczność tą przedstawiciele KNF zwracali uwagę podczas prac nad przygotowaniem nowelizacji ustawy.

Brak notyfikacji pozbawia KNF możliwości żądania dokapitalizowania banku w zakresie najtrwalszych funduszy, ponieważ ewentualne nowe udziały wpłacone przez członków nie będą zaliczone do funduszy CET 1. Zmiana art. 10c ustawy o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających, która ma pozwolić na zaliczenie całości funduszu udziałowego do funduszy własnych, jest obecnie przedmiotem prac legislacyjnych przy okazji zmiany ustawy o BFG, systemie gwarantowania depozytów i uporządkowanej likwidacji banków.

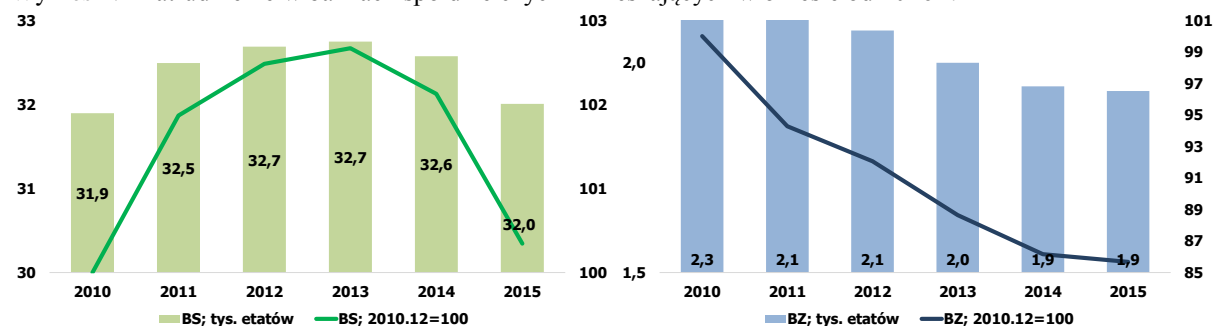
Wykres 2.3 Dynamika liczby udziałowców – osób fizycznych – banków spółdzielczych oraz funduszu udziałowego bilansowego i zaliczonego do FW (%)

2.1 Zatrudnienie i placówki

Zatrudnienie w bankach spółdzielczych i zrzeszających powoli zmniejsza się (w bankach spółdzielczych począwszy od 2013 r.) i zjawisko to nosi znamiona stałego trendu. W grudniu 2015 r. w stosunku do grudnia 2014 r. było mniejsze o 1,7% (o 568 etatów; spadło do 32 006 etatów). Przeciętne zatrudnienie wyniosło 57,2 etatu.

Wykres 2.4 Zatrudnienie w bankach spółdzielczych i zrzeszających w okresie od 2010 r.

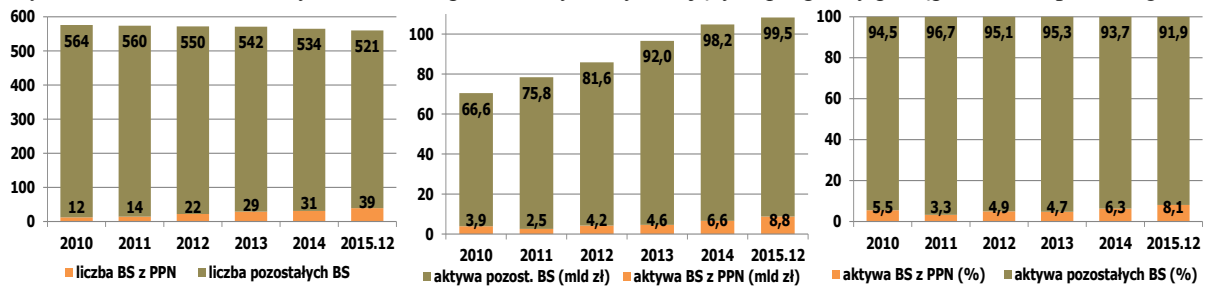

W grudniu 2015 r. liczba placówek (łącznie z centralami) była mniejsza o 31 w porównaniu do grudnia 2014 r. (wyniosła 4 732). Przeciętne zatrudnienie w centralach wyniosło 26,7 etatu zaś w placówkach 4,1 etatu.

Placówki banków spółdzielczych (łącznie z centralami) stanowią 38,4% liczby placówek bankowych w Polsce. Tak wysoki udział tłumaczy częściowo wysoki wskaźnik C/I w bankach spółdzielczych

2.2 Programy postępowania naprawczego

Wykres 2.5 Liczba oraz aktywa banków spółdzielczych wykonujących programy postępowania naprawczego

Liczba banków spółdzielczych zobowiązanych do realizacji programów postępowania naprawczego zwiększyła się o 8 w stosunku do końca 2014 r. Spośród 39 banków podlegających postępowaniu naprawczemu 4 zakończyły jego wykonywanie 31 grudnia 2015 r.

3 Banki spółdzielcze

Suma bilansowa banków spółdzielczych wzrosła w ciągu roku o 7,4% (o 7,5 mld zł), do 108,2 mld zł (suma bilansowa całego sektora bankowego wzrosła o 4,6%).

Podstawowymi zmianami po stronie pasywów były:

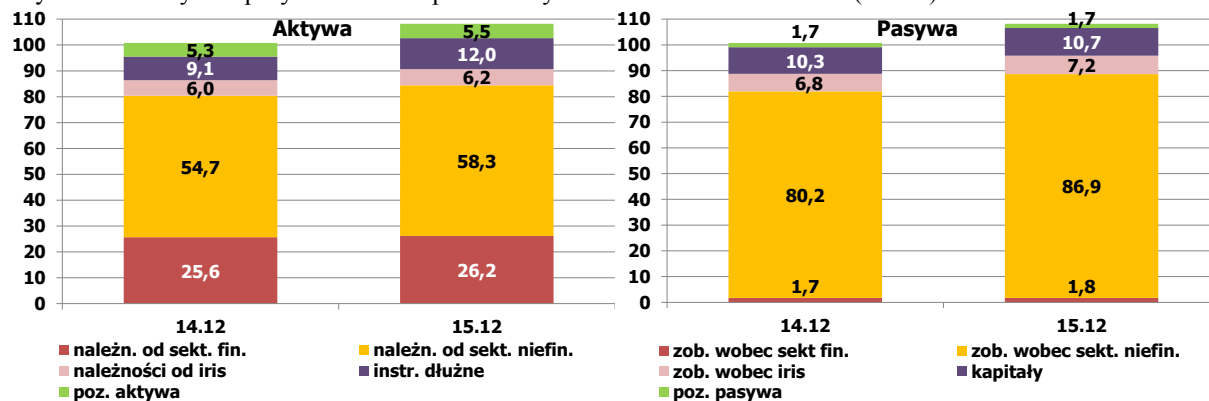
- wzrost zobowiązań wobec sektora niefinansowego o 6,7 mld zł;
- wzrost zobowiązań wobec sektora rządowego i samorządowego o 0,4 mld zł;
- wzrost kapitałów o 0,4 mld zł;

Zmiany w pasywach związane były z następującymi zmianami po stronie aktywów:

- przyrost należności od sektora niefinansowego o 3,6 mld zł;
- przyrost instrumentów dłużnych i kapitałowych o 2,9 mld zł, w tym bonów pieniężnych NBP o 1,1 mld zł, obligacji SP o 0,8 mld zł, pozostałych instrumentów o 1,0 mld zł;
- przyrost należności od sektora finansowego o 0,5 mld zł
- przyrost należności od sektora rządowego i samorządowego o 0,2 mld zł;
- oraz wzrost pozostałych aktywów o 0,3 mld zł.

Najszybciej rosnącą pozycją po stronie aktywów są instrumenty dłużne. Wskazywałoby to, z jednej strony na trudności w ulokowaniu przyrostu pasywów w działalność kredytową, zaś z drugiej na potrzebę zabezpieczenia płynności, zwłaszcza w przypadku banków nie przewidujących – przynajmniej na razie – przystąpienia do instytucjonalnych systemów ochrony. W chwili obecnej (maj 2016), poza IPS funkcjonowało 116 spośród 560 banków spółdzielczych.

Wykres 3.1 Aktywa i pasywa banków spółdzielczych na koniec 2014 i 2015 r. (mld zł)

3.1 Kredyty i inne należności banków spółdzielczych

Należności banków spółdzielczych od trzech sektorów (finansowego, niefinansowego oraz rządowego i samorządowego) wzrosły o 5,0% w stosunku do grudnia 2014 r., z 87,5 mld zł do 91,8 mld zł.

Tabl. 3.1 Banki spółdzielcze – struktura i dynamika kredytów i innych należności brutto ogółem oraz udział należności zagrożonych brutto

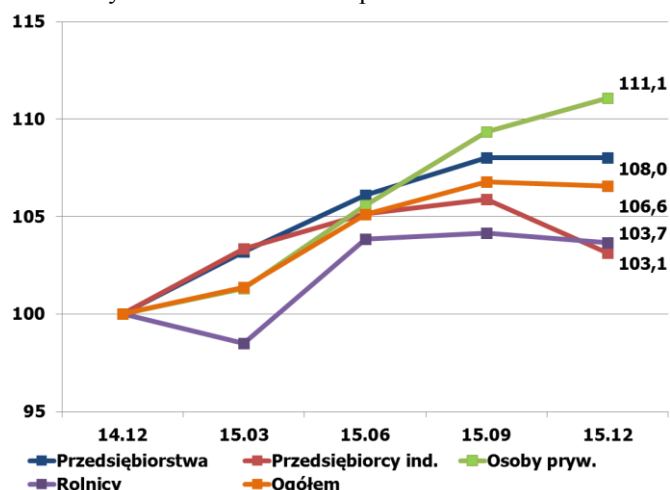
	Kredyty i inne należności (mld zł)		Struktura i dynamika należności brutto (%)			Należności zagrożone brutto (%)				
						udział należności zagrożonych		struktura należności zagrożonych		dynamika 2014=100
	2014	2015	2014	2015	dynamika 2014=100	2014	2015	2014	2015	
monetarne instytucje fin.	25,4	25,8	29,0	28,1	101,8	0,0	0,0	x	x	x
pozostałe instytucje fin.	0,3	0,3	0,3	0,4	121,2	0,9	2,0	0,1	0,2	277,9
sektor niefinansowy	55,8	59,5	63,8	64,7	106,6	6,4	6,6	99,7	99,7	109,5
sektor samorządowy	6,0	6,2	6,8	6,7	103,5	0,1	0,1	0,2	0,2	72,3
sektor rządowy i FUS	0,0	0,0	0,1	0,0	59,6	0,0	0,0	0,0	0,0	26,8
Razem	87,5	91,8	100,0	100,0	105,0	4,1	4,3	100,0	100,0	109,5

Zauważyć trzeba, że należności zagrożone w portfelu kredytów i innych należności sektora niefinansowego stanowiły 99,7% wszystkich należności zagrożonych całego portfela kredytowego i ich struktura nie uległa zmianie. Jednocześnie dynamika należności zagrożonych wyprzedza dynamikę należności ogółem (109,5% wobec 105,0%).

3.1.1 Kredyty i inne należności od sektora niefinansowego

Należności banków spółdzielczych od sektora niefinansowego wzrosły w ciągu roku o 6,6% (w całym sektorze bankowym o 7,5%).

Wykres 3.2 Banki spółdzielcze – dynamika należności od podmiotów sektora niefinansowego, 2014.12 = 100

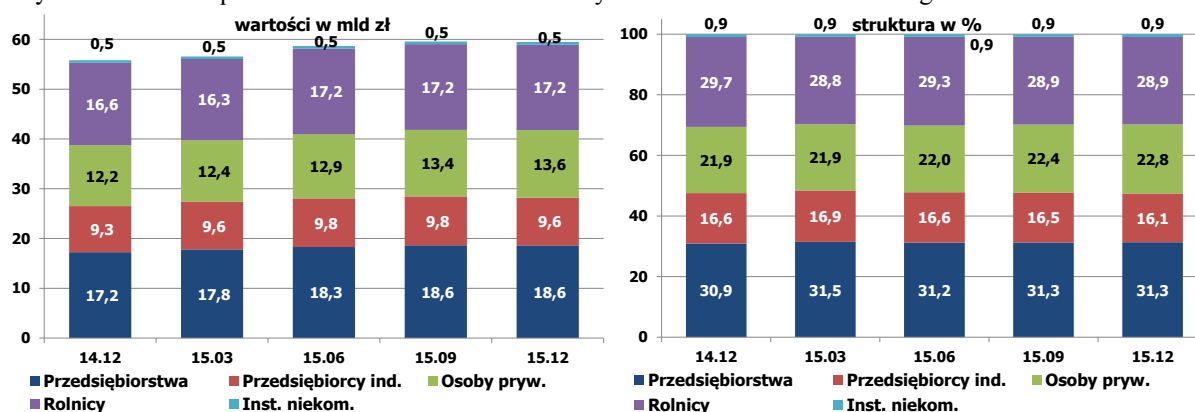
Najsilniej rosną należności od osób prywatnych. Jest to zjawisko obserwowane od dłuższego czasu, świadczące o zwiększającym się zainteresowaniu banków spółdzielczych tym rynkiem. Banki te wciąż jednak zainteresowane są przede wszystkim finansowaniem działalności gospodarczej (kredyty na ten cel stanowią ok. 75% należności od sektora niefinansowego), co wynika prawdopodobnie z tego, że na terenach działania banków spółdzielczych – zwłaszcza wiejskich – popyt na kredyt ze strony przedsiębiorców i rolników jest większy niż ze strony osób fizycznych oraz, być może, z faktu, że obsługa kredytów na działalność gospodarczą jest mniej pracochłonna (ze względu na ich ilość) niż kredytów na cele konsumpcyjne. Na taką strukturę kredytów wpływ niewątpliwie ma również tradycja tych banków – zostały utworzone właśnie w celu finansowania działalności rolników i rzemieślników.

Trzeba jeszcze dodać, że 53,4% kredytów dla osób prywatnych to kredyty mieszkaniowe. Ich saldo wynosiło w grudniu 2015 r. 7,2 mld zł (12,8% kredytów od sektora niefinansowego), z

czego zaledwie 12,3 mln zł było denominowanych w walutach obcych; brak kredytów mieszkaniowych w CHF.

Jeśli sądzić po strukturze podmiotowej kredytów dla sektora niefinansowego (brak danych sprawozdawczych o ilości kredytów), banki spółdzielcze nie są jeszcze odpowiednio przygotowane do masowej obsługi klientów, która zapewniłaby temu sektorowi jako całości silną pozycję na rynku. Jedną z przyczyn należy upatrywać w fakcie, że zrzeczenia nie dopracowały się modeli scoringowych pozwalających na uproszczenie stosowanych przez uczestników zrzeczenia procedur kredytowych dla osób fizycznych.

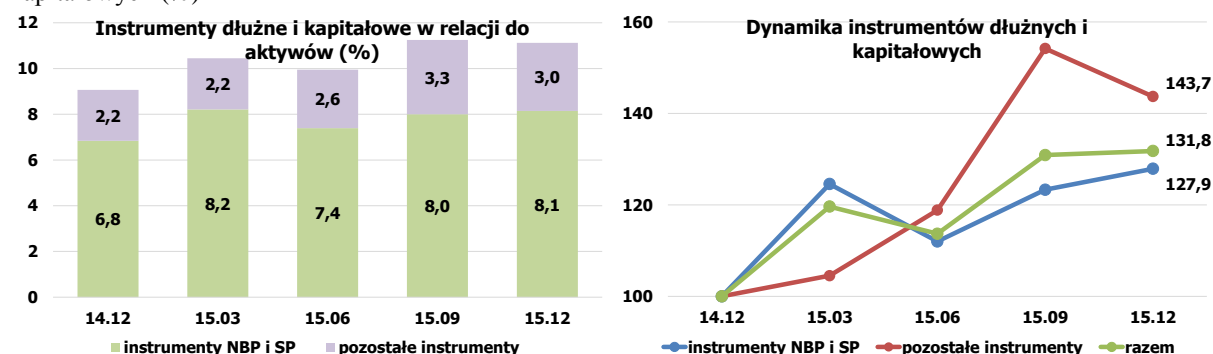
Wykres 3.3 Banki spółdzielcze – saldo i struktura kredytów dla sektora niefinansowego

3.2 Instrumenty dłużne

Instrumenty dłużne w bankach spółdzielczych (również w bankach zrzeszających) – zwłaszcza bony NBP i obligacje SP – pełnią głównie rolę zabezpieczenia płynności. Niemniej na ich poziom w relacji do aktywów wyraźny wpływ ma również sytuacja banku zrzeszającego i, prawdopodobnie, popyt na kredyt w terenie działania banków spółdzielczych. Banki zrzeszone w BPS SA posiadają kilkakrotnie więcej instrumentów dłużnych – w relacji do aktywów – niż banki zrzeczenia SGB. Pokazują to dane tablicy 3.2 poniżej.

Wykres 3.4 Banki spółdzielcze – dynamika (2014.12 = 100) oraz udział w aktywach instrumentów dłużnych i kapitałowych (%)

Udział instrumentów dłużnych w aktywach banków zrzeszonych w BPS zaczął rosnąć począwszy od 2012 r., kiedy to zorientowały się one w pogarszającej się sytuacji BPS SA. Stało się to zresztą z powodu braku nadzoru właścicielskiego z ich strony oraz nadmiernych wymagań co do oprocentowania depozytów składanych w banku zrzeszającym, co w

konsekwencji przyczyniło się, obok złej jakości kredytów udzielonych przez bank zrzeszający i jego innych, nietrafionych inwestycji, do poważnych strat ujawnionych w bilansach BPS SA za 2013 i 2014 r.

W sytuacji, kiedy BPS w 2014 r. stosował redukcję zleceń wypłaty środków lub nawet, jak w 2015 r., blokował rachunki niektórych banków zrzeszonych, te ostatnie zwiększyły pulę środków zaangażowanych w instrumenty dłużne. Wydaje się, że celem tego typu operacji nie tylko było zabezpieczenie płynności, ale również redukcja ryzyka z tytułu lokat umieszczonych w tym banku.

Należy jednak zwrócić uwagę również na to, że istotna część banków spółdzielczych zrzeszonych w BPS SA, tych samych zresztą, które nie podpisały aneksów do umowy zrzeszenia dotyczących minimum depozytowego (banków takich jest 42) i które dążą do utworzenia banku apeksowego i zrzeszenia zintegrowanego, zabezpiecza płynność samodzielnie, przede wszystkim nabywając papiery dłużne SP i bony NBP. Wszystkie te banki spełniały normę LCR.

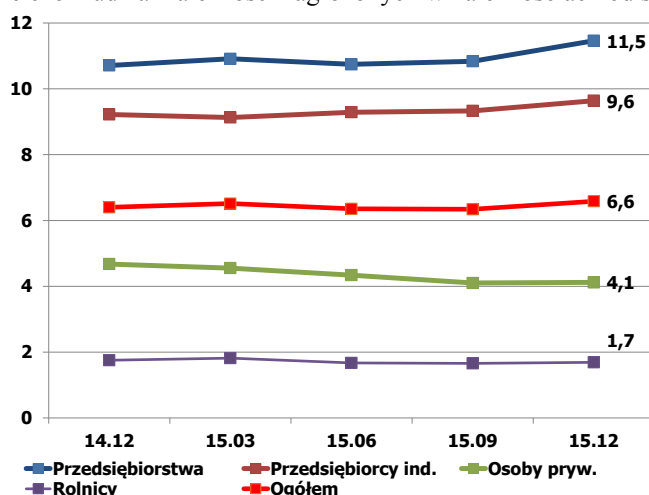
Tabl. 3.2 Banki spółdzielcze – instrumenty dłużne i kapitałowe w relacji do aktywów (%)

	2012.12	2013.12	2014.12	2015.03	2015.06	2015.09	2015.12
zrzeszenie BPS	4,6	7,0	12,7	15,0	14,0	16,3	15,6
zrzeszenie SGB	1,1	1,7	2,0	2,0	2,1	2,3	2,8
banki spółdzielcze	3,5	5,5	9,1	10,5	9,9	11,3	11,1

3.3 Jakość należności od sektora niefinansowego

Jakość należności banków spółdzielczych od sektora niefinansowego w ciągu 2015 r. pozostawała na relatywnie dobrym poziomie. W IV kwartale nastąpiło niewielkie pogorszenie jakości należności od przedsiębiorstw i przedsiębiorców indywidualnych.

Wykres 3.5 Banki spółdzielcze – udział należności zagrożonych w należnościach od sektora niefinansowego (%)

Poprawiła się natomiast jakość należności od osób prywatnych, w tej grupie klientów należy zasygnalizować dobrą jakość kredytów mieszkaniowych, w których udział należności zagrożonych wyniósł w grudniu 2015 r. 2,1%.

Utrzymywana jest dobra jakość kredytów dla rolników. Dzieje się tak z powodu wysokiego udziału kredytów preferencyjnych, odznaczających się dobrą spłacalnością, w kredytach dla

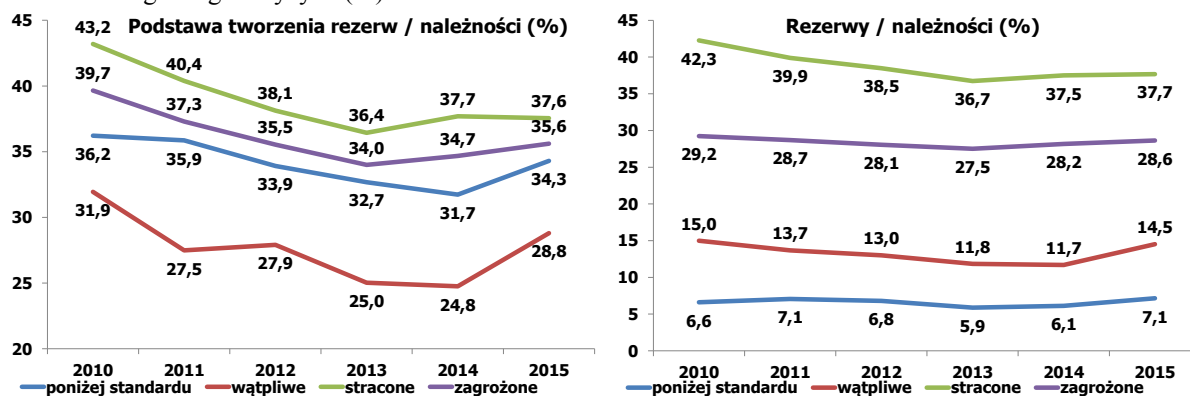
rolników ogółem. Udział ten wynosi 48,7%, zaś tylko 0,9% spośród nich to należności zagrożone.

3.3.1 Podstawa tworzenia rezerw celowych oraz odpisy na należności zagrożone

Od 2010 r. obserwuje się zmniejszanie podstawy tworzenia rezerw celowych na należności zagrożone w bankach stosujących krajowe standardy rachunkowe³ (wszystkie banki spółdzielcze, jeden bank zrzeszający oraz kilka krajowych banków komercyjnych).

Przeciętne relacje podstawy tworzenia rezerw celowych do należności od sektora niefinansowego oraz rezerw celowych do należności przestały zmniejszać się począwszy od 2014 r., niemniej w 2015 r. poziomy zarówno podstawy rezerw celowych jak i samych rezerw celowych zmniejszyły się w bardzo niewielkim stopniu, głównie w IV kwartale, co było związane z tworzeniem instytucjonalnych systemów ochrony, w których wyznaczone zostały minimalne poziomy wyrezerwowania należności zagrożonych – w obydwu systemach, tzn. IPS BPS oraz IPS SGB, takie same, wynoszące 30% należności zagrożonych.

Wykres 3.6 Banki spółdzielcze – relacje podstawy tworzenia rezerw celowych oraz rezerw celowych do należności wg kategorii ryzyka (%)

Banki stosujące krajowe standardy rachunkowe, a w konsekwencji przywołane rozporządzenie Ministra Finansów, zobowiązane są do tworzenia rezerw celowych w wysokości 100% podstawy tworzenia rezerw na należności stracone, 50% podstawy w przypadku należności wątpliwych oraz 20% na należności poniżej standardu. Niewielkie niedopasowania do tych reguł widoczne na powyższym wykresie wynikają z kolizji pomiędzy przepisami CRR, a przepisami przywołanego rozporządzenia, w zakresie sposobu traktowania odsetek od należności zagrożonych. KNF wystosował w tej sprawie pismo do Ministra Finansów z propozycją zmian przepisów rozporządzenia.

Zaobserwowane, zwłaszcza do 2013 r. włącznie, istotne zmniejszenie poziomu wyrezerwowania należności w bankach spółdzielczych jest skorelowane z systematycznym obniżaniem się relacji podstawy tworzenia rezerw do należności zagrożonych. Oznacza to, że banki w coraz większym stopniu stosują różnego rodzaju zabezpieczenia dopuszczone w przywołanym rozporządzeniu Ministra Finansów. Praktyka dowodzi jednak, że realizacja

³ Por. Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków (Dz. U. z dnia 30 grudnia 2008 r.).

tych zabezpieczeń często jest problematyczna, zwłaszcza jeśli chodzi o zabezpieczenia oparte na operatach szacunkowych, a prawie zawsze czasochłonna.

W stosunku do banków o najniższym poziomie wyrezerwowania należności, skierowane zostało jeszcze w 2015 r. żądanie przekazania informacji umożliwiającej weryfikację formalnej poprawności działań podjętych przez banki w tym zakresie. Tego typu działania podejmowane są również w trakcie aktualizacji kwartalnych ocen BION.

UKNF skierował również do banków zrzeszających oraz zrzeszonych pisma wzywające do ujednolicenia i racjonalizacji procedur wyceny zabezpieczeń – przyjmowanych przez banki – jako pomniejszenia podstawy tworzenia rezerw celowych. W wyniku tych działań w obydwu zrzeszeniach podjęte zostały prace zmierzające do ujednolicenia stosowanych procedur wyceny zabezpieczeń, szczególnie hipotecznych, zgodnie z rekomendacją S. Wdrożenie ujednoczonych procedur oraz weryfikacja wartości zabezpieczeń zgodnie z przyjętymi procedurami rozpoczęły się w I kwartale 2016 r.

Dodatkowo, BPS SA został wezwany do weryfikacji wyceny obligacji spółek Gant S.A. oraz Trust S.A. i ujednolicenia zasad tworzenia przez banki zrzeszone rezerw na wyemitowane na bazie tych obligacji certyfikaty.

W dniu 22 marca 2016 r. KNF zapoznała się z informacją o poziomie rezerw celowych bankach spółdzielczych oraz jego zmianach w 2015 r. w stosunku do 2014 r. i zdecydowała o:

- a. zwróceniu się z zapytaniem do organów zarządzających IPS o sposobie ich podejścia do banków, których poziom wyrezerwowania jest niższy niż 30%;
- b. uzgodnieniu z organami zarządzającymi IPS listy banków, które zostaną poddane audytowi w pierwszej kolejności;
- c. w przypadku banków nie należących do IPS, skierowaniu pism do rad i zarządów banków oraz do banków zrzeszających;
- d. w przypadku banków, w których zmniejszenie salda rezerw było jedynym źródłem dodatniego wyniku brutto o skierowaniu wystąpień nadzorczych z żądaniem złożenia wyjaśnień.

Banki zostały zobowiązane do udostępnienia tych pism biegłym rewidentom. Pisma zostaną również skierowane do organów zarządzających IPS (w przypadku uczestników IPS) oraz do banków zrzeszających.

Istotną kwestią, która może wpłynąć na ocenę poziomu wyrezerwowania w bankach, na rzecz których ustanowiono zabezpieczenie w postaci nieruchomości rolnych, są wprowadzone ostatnio zmiany ustawowe dotyczące ograniczeń w nabywaniu i zbywaniu nieruchomości rolnych. W tej sprawie KNF wystosowała pismo do banków zrzeszających i spółdzielczych oraz do organów zarządzających instytucjonalnymi systemami ochrony z zaleceniem przeprowadzenia pogłębionych analiz możliwości i skutków przyjmowania w charakterze zabezpieczeń kredytów udzielanych rolnikom indywidualnym nieruchomości rolnych.

Podstawowym powodem sformułowania takiego zalecenia jest to, że zgodnie z obecnym porządkiem prawnym, co do zasady nabywcą nieruchomości rolnej może być wyłącznie rolnik indywidualny. Ustawa o kształtowaniu ustroju rolnego w art. 2a określa krąg

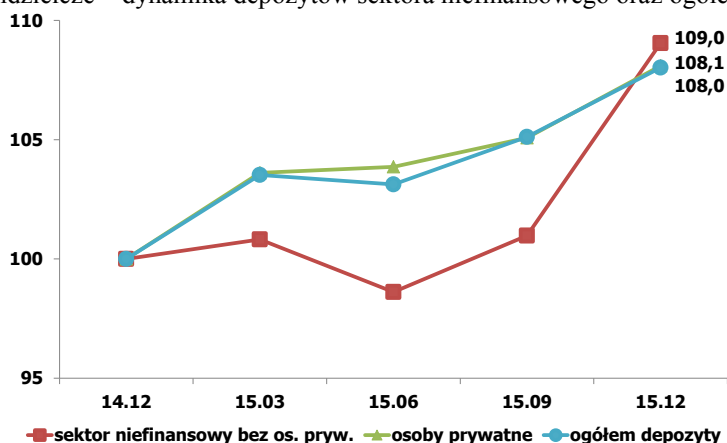
podmiotów, których to ograniczenie nie dotyczy, przy czym podmioty prowadzące działalność bankową nie są tutaj wymienione.

Rodzi to cały szereg wątpliwości, co do skuteczności zabezpieczeń hipotecznych w postaci nieruchomości rolnych. W takiej sytuacji KNF zaleca, aby adresaci pisma przygotowali oraz przekazali wyniki dokonanych analiz na temat wpływu przepisów ustawy o kształtowaniu ustroju rolnego na prowadzoną przez banki działalność, o której mowa w art. 5 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe (j.t. Dz. U. z 2015 r. poz. 128 ze zm.), w szczególności na zasady przyjmowania przez banki zabezpieczeń w formie nieruchomości rolnych, zarządzania ekspozycjami kredytowymi, dla których nieruchomości rolne stanowią zabezpieczenie lub poręczenie, weryfikacji zdolności kredytowej rolników indywidualnych, jak również na możliwości dochodzenia przez banki roszczeń z zabezpieczeń przyjętych w tej formie. Przedmiotowa analiza powinna obejmować uprawnienia banków w zakresie nabywania oraz zbywania nieruchomości rolnych, o których mowa w przywołanych ustawach z uwzględnieniem przyjętych ustawowych ograniczeń, w szczególności w art. 1 ustawy z dnia 14 kwietnia 2016 r. o wstrzymaniu sprzedaży nieruchomości Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa oraz o zmianie niektórych ustaw oraz w przepisach art. 2a i następujących ustawy z dnia 11 kwietnia 2003 r. o kształtowaniu ustroju rolnego, które określają krąg podmiotów uprawnionych do nabywania nieruchomości rolnych.

3.4 Źródła finansowania działalności – depozyty banków spółdzielczych

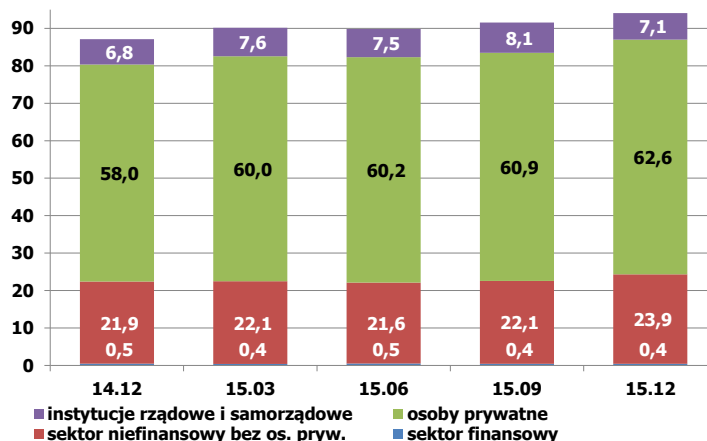
Depozyty w bankach spółdzielczych wzrosły w stosunku do grudnia 2014 r. o 8,1% (w sektorze bankowym o 6,6%). W trakcie roku poziom depozytów ulegał istotnym wahaniom. Ich zmienność jest w bardzo dużym stopniu zdeterminowana zmianami poziomów depozytów osób prywatnych.

Wykres 3.7 Banki spółdzielcze – dynamika depozytów sektora niefinansowego oraz ogółem, 2014.12 = 100

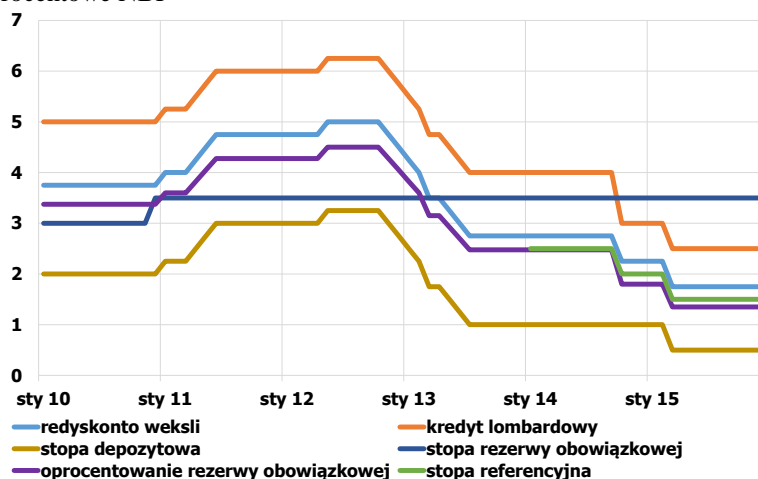
Depozyty osób prywatnych przewyższają należności banków spółdzielczych od sektora niefinansowego. Sytuacja taka jest charakterystyczna dla spółdzielczości bankowej na całym świecie – jest ona dostawcą środków dla systemu bankowego.

Wykres 3.8 Banki spółdzielcze – depozyty, mld zł

Nadwyżka depozytów nad kredytami jest lokowana w bankach zrzeszających oraz w instrumentach dłużnych, niemniej wobec niskich stóp procentowych w 2015 r. działalność ta przynosiła mniejsze przychody niż w latach ubiegłych, co miało bezpośredni wpływ na wyniki banków spółdzielczych.

Wykres 3.9 Stopy procentowe NBP

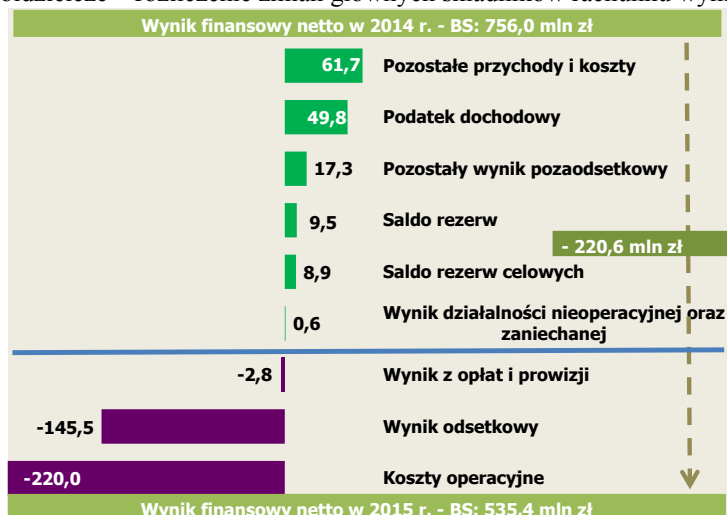

3.5 Wyniki finansowe i efektywność

Wynik finansowy netto banków spółdzielczych zmniejszył się w stosunku do 2014 r. o 29,2% (do 535,4 mln zł). Pięć banków, o łącznej sumie bilansowej stanowiącej 2,3% aktywów banków spółdzielczych, poniosło stratę netto w łącznej kwocie 41,0 mln zł, w tym tylko strata jednego spowodowana była wypłatą z FOŚG.

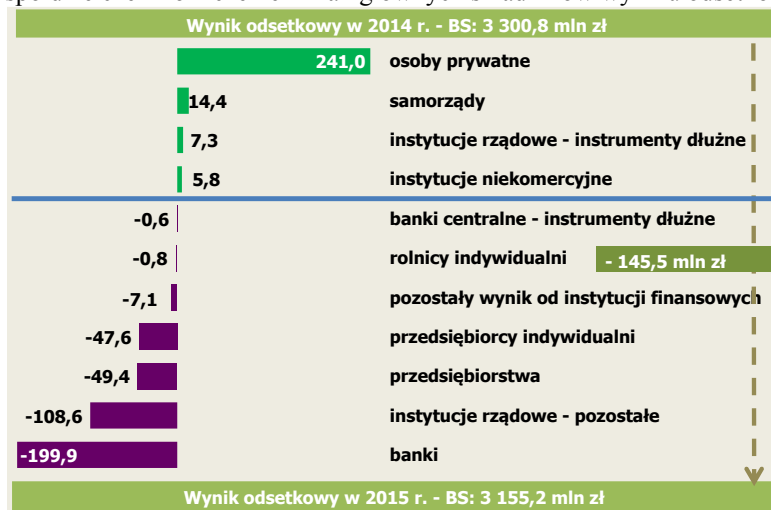
Na dynamikę i kwotę wyniku poważny wpływ miały wypłaty z FOŚG (w kwocie 176,9 mln zł) z tytułu gwarancji depozytów złożonych w SBRzR w Wołominie. Nieuwzględnienie wypłat w kosztach operacyjnych spowodowałoby, że w stosunku do 2014 r. wynik netto zmniejszyłby się o 10,2%, do 678,7 mln zł.

Wykres 3.10 Banki spółdzielcze – rozliczenie zmian głównych składników rachunku wyników w ciągu 2015 r.

Wzrost kosztów operacyjnych (o 220 mln zł) wpłynął najsilniej na obniżenie wyniku netto, niemniej wzrost ten, bez uwzględnienia wypłat z FOŚG, wyniósłby jedynie 43,1 mln zł. Wypłaty z FOŚG były operacją jednorazową, natomiast w dłuższej perspektywie istotny jest spadek wyniku odsetkowego.

Wykres 3.11 Banki spółdzielcze – rozliczenie zmian głównych składników wyniku odsetkowego w ciągu 2015 r.

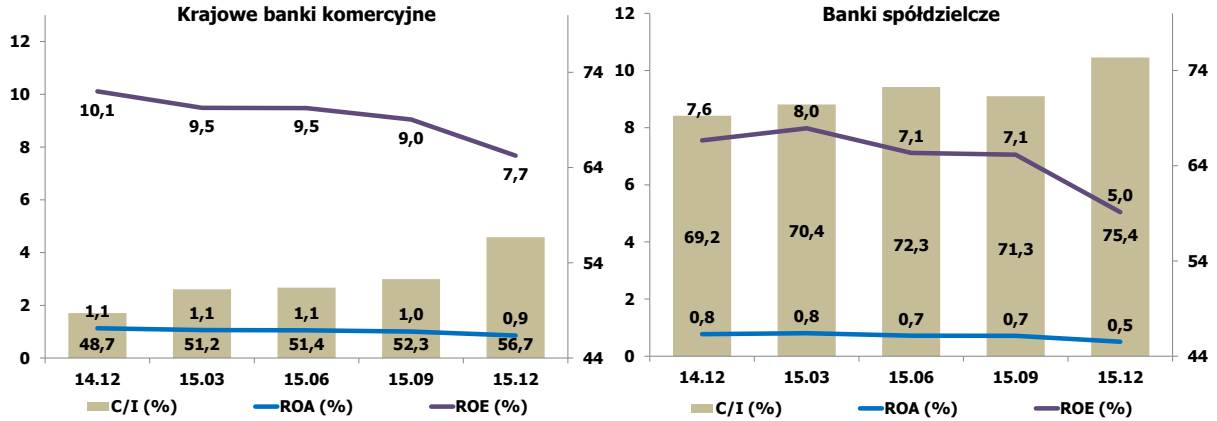
Wykres powyższy pokazuje, że wynik odsetkowy od wszystkich podmiotów sektora niefinansowego prowadzących działalność gospodarczą zmniejszył się, tzn. zmniejszenie przychodów odsetkowych nie zostało wyrównane przez spadek kosztów odsetkowych. Jedynie operacje z osobami prywatnymi przyniosły zwiększenie wyniku odsetkowego – spadek przychodów odsetkowych w tym przypadku wyniósł 66,7 mln zł, natomiast kosztów odsetkowych 307,7 mln zł.

Spadek wyniku odsetkowego w pozycji „instytucje rządowe – pozostałe” jest niemal w całości równy spadkowi dopłat do oprocentowania kredytów preferencyjnych.

3.5.1 Efektywność

Zmniejszenie wyników odsetkowych oraz duży, jednorazowy wzrost kosztów operacyjnych z tytułu wypłat z FOŚG spowodowały pogorszenie wskaźników efektywnościowych.

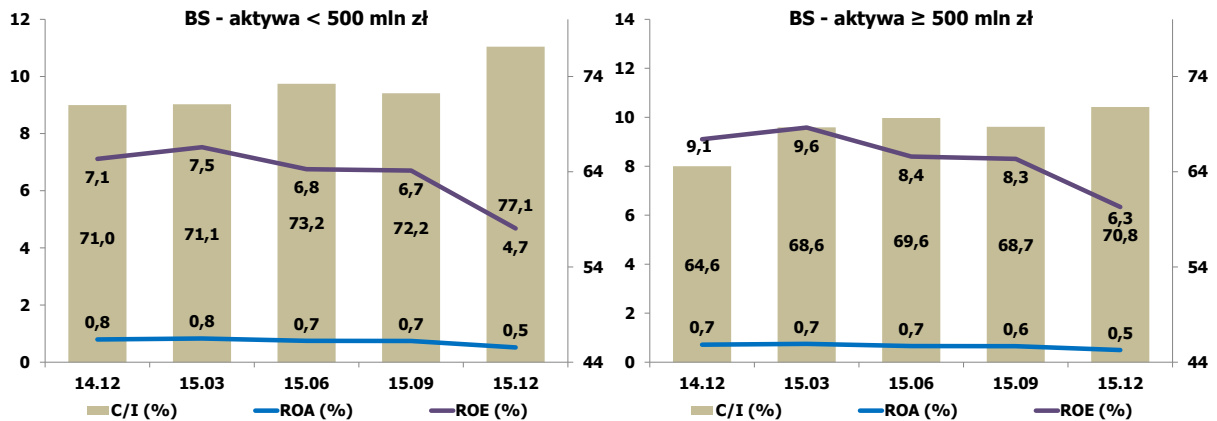
Wykres 3.12 ROA, ROE oraz C/I krajowych banków komercyjnych i banków spółdzielczych

Porównanie wskaźników efektywnościowych banków spółdzielczych o aktywach mniejszych niż 500 mln zł (525 banków) ze wskaźnikami pozostałych banków (35 banków) pokazuje, że wypłaty z tytułu FOŚG wpłynęły silniej na tę pierwszą grupę banków. Potwierdza to porównanie dynamiki wyników finansowych przed i po odjęciu wypłat z FOŚG:

- banki o aktywach < 500 mln zł: dynamika rzeczywista wyniku netto 69,7%, dynamika bez wypłat z FOŚG 88,1%;
- banki o aktywach \geq 500 mln zł: dynamika rzeczywista 74,0%, bez wypłat z FOŚG 94,6%.

Wykres 3.13 ROA, ROE oraz C/I banków spółdzielczych wg grup aktywów

4 Banki zrzeszające

Suma bilansowa banków zrzeszających wzrosła o 2,8% (o 0,9 mld zł, do 31,5 mld zł) w stosunku do grudnia 2014 r.

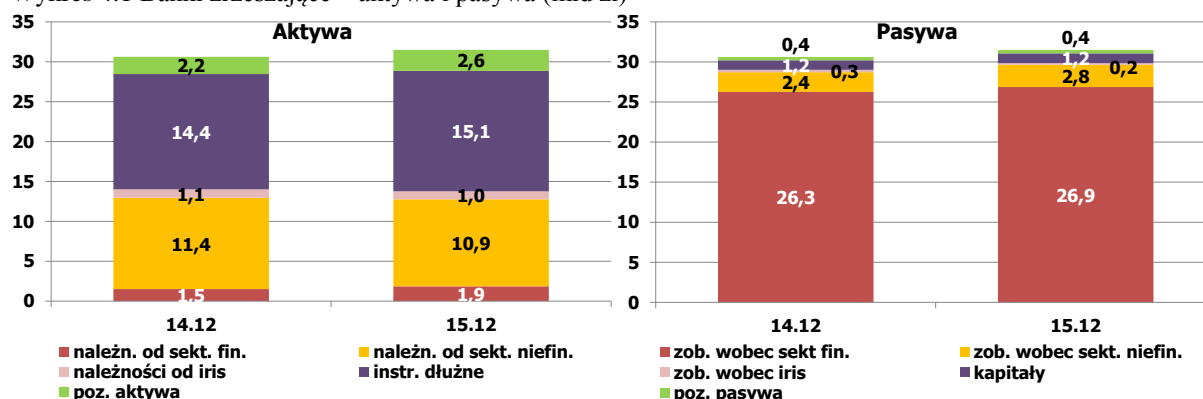
Podstawowe zmiany po stronie pasywów były następujące:

- wzrost zobowiązań wobec sektora finansowego o 0,6 mld zł;
- wzrost zobowiązań wobec sektora niefinansowego o 0,3 mld zł;

Po stronie aktywów:

- wzrost należności od sektora finansowego o 0,4 mld zł;
- zmniejszenie należności od sektora niefinansowego o 0,5 mld zł;
- wzrost instrumentów dłużnych od NBP i SP o 0,9 mld zł;
- spadek pozostałych instrumentów dłużnych o 0,3 mld zł
- zwiększenie pozostałych aktywów (głównie kasa oraz operacje z NBP) o 0,5 mld zł.

Wykres 4.1 Banki zrzeszające – aktywa i pasywa (mld zł)

W obydwu bankach wystąpiły w zmiany w kapitałach. W ich wyniku kapitały obydwu banków wzrosły o 26,5 mln zł. Niewielki przyrost wynikał przede wszystkim z pokrycia strat z kapitału zapasowego oraz z zysku z lat ubiegłych. W przypadku BPS SA były to straty wynikające z działalności kredytowej oraz innych nietrafionych inwestycji. W przypadku SGB SA strata wynikająca z przejęcia Banku Spółdzielczego w Lesznowoli oraz z kolejnego przeszacowania wartości przejętej nieruchomości.

4.1 Kredyty i inne należności banków zrzeszających

Należności banków zrzeszających od trzech sektorów (finansowego, niefinansowego oraz rządowego i samorządowego) wzrosły o 0,9% w stosunku do grudnia 2014 r., z 14,8 mld zł do 15,0 mld zł.

Tabl. 4.1 Banki zrzeszające – struktura i dynamika kredytów i innych należności brutto ogółem oraz udział należności zagrożonych brutto

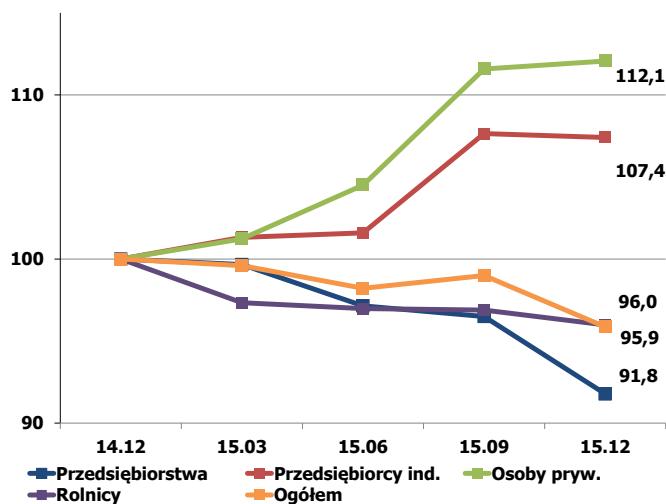
	Kredyty i inne należności (mld zł)		Struktura i dynamika należności brutto (%)			Należności zagrożone brutto (%)				
						udział należności zagrożonych		struktura należności zagrożonych		dynamika 2014=100
	2014	2015	2014	2015	dynamika 2014=100	2014	2015	2014	2015	
monetarne instytucje fin.	1,1	1,6	7,3	10,8	148,7	0,0	0,2	0,0	0,1	1180,3
pozostałe instytucje fin.	0,5	0,4	3,1	2,7	90,2	3,8	4,3	0,6	0,6	103,1
sektor niefinansowy	12,2	11,7	82,5	78,4	95,9	23,4	23,6	98,7	98,6	96,9
sektor samorządowy	1,0	1,2	7,1	8,1	115,1	2,0	1,4	0,7	0,6	85,2
sektor rządowy i FUS	0,0	0,0	0,1	0,1	69,0	0,0	0,0	0,0	0,0	x
Razem	14,8	15,0	100,0	100,0	100,9	19,6	18,8	100,0	100,0	97,0

W przeciwieństwie do banków spółdzielczych dynamika należności ogółem jest wyższa od dynamiki należności zagrożonych.

4.1.1 Kredyty i inne należności od sektora niefinansowego

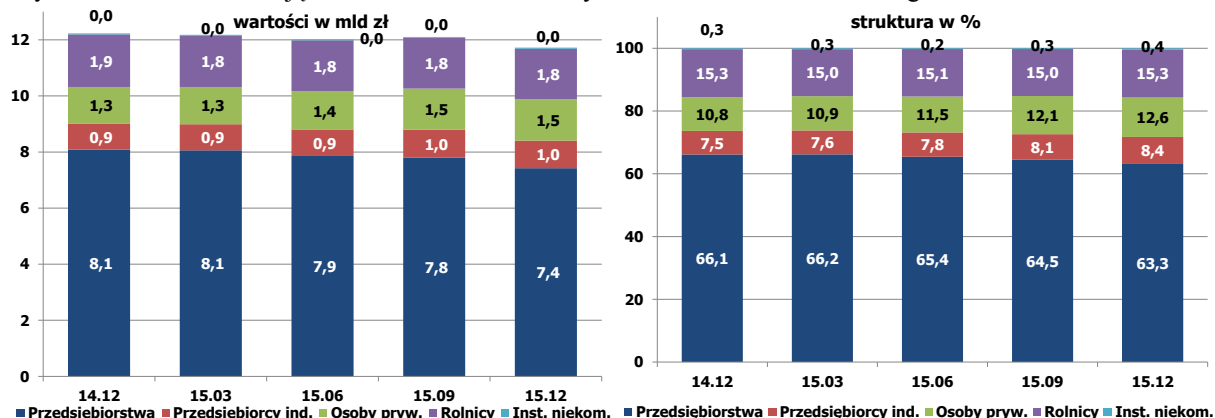
Należności banków zrzeszających od sektora niefinansowego zmniejszyły się w ciągu roku o 4,1%, do 11,7 mld zł.

Wykres 4.2 Banki zrzeszające – dynamika należności od sektora niefinansowego wg podmiotów – 2014.12 = 100

Podobnie, jak w przypadku banków spółdzielczych, najszybciej rosną należności od osób prywatnych. Przede wszystkim są to kredyty mieszkaniowe, stanowiące 79,5% kredytów dla tych osób (w tym 0,7% kredytów walutowych, tj. równowartość 7,5 mln zł; brak kredytów w CHF).

Wykres 4.3 Banki zrzeszające – saldo i struktura kredytów dla sektora niefinansowego

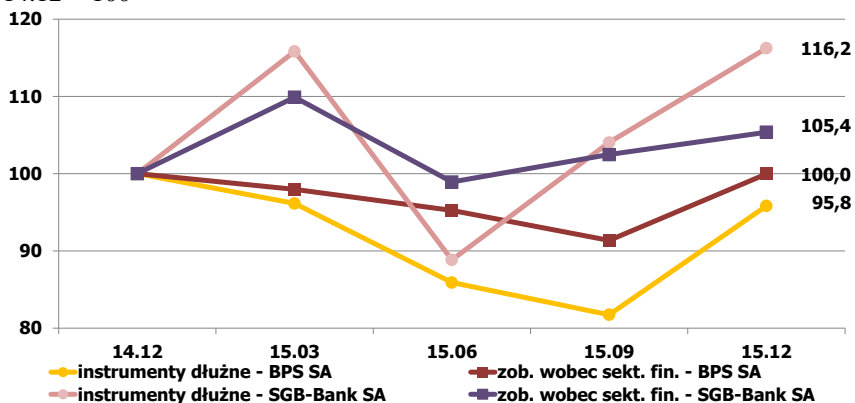

Jeśli chodzi o strukturę podmiotową, to widać, że banki zrzeszające powielają strukturę banków spółdzielczych. Koncepcje dotyczące funkcjonowania nowych zrzeszeń, z wbudowanymi w nie systemami ochrony, zakładają stopniowe ograniczanie samodzielnej działalności kredytowej banków zrzeszających. Dotyczy to w szczególności niezwiązanego rygorami programu naprawczego SGB-Bank SA, którego strategia zakłada ograniczenie działalności kredytowej wyłącznie do kredytów udzielanych w konsorcjach ze zrzeszonymi bankami spółdzielczymi.

4.2 Instrumenty dłużne

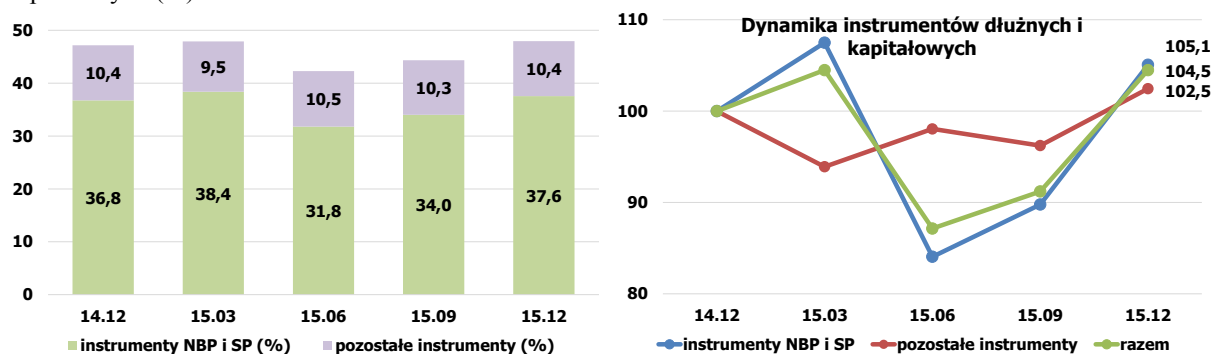
Zmiany dwóch podstawowych składników bilansów (instrumentów dłużnych i kapitałowych oraz zobowiązań wobec sektora finansowego, czyli głównie wobec banków zrzeszonych) banków zrzeszających są ze sobą ściśle powiązane.

Wykres 4.4 Banki zrzeszające – Dynamika instrumentów dłużnych oraz zobowiązań wobec sektora finansowego, 2014.12 = 100

Instrumenty dłużne w bankach zrzeszających – zwłaszcza bony NBP i obligacje SP – pełnią głównie rolę zabezpieczenia płynności.

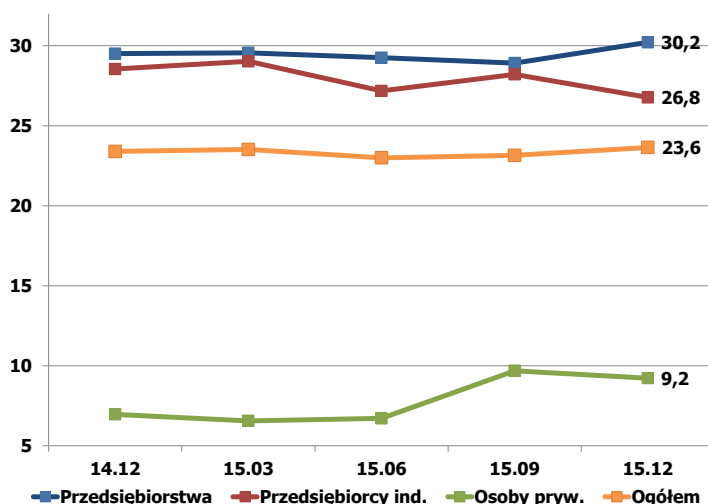
Wykres 4.5 Banki zrzeszające – dynamika (2014.12 = 100) oraz udział w aktywach instrumentów dłużnych i kapitałowych (%)

4.3 Jakość należności banków zrzeszających od sektora niefinansowego

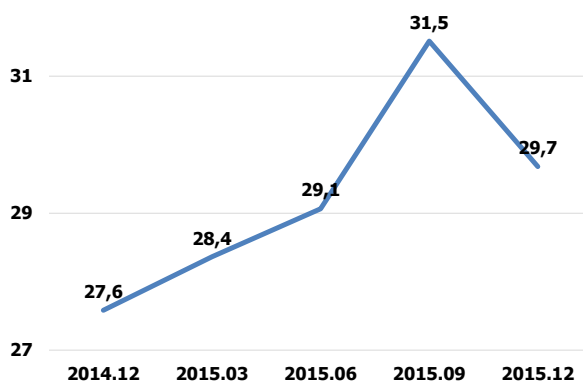
Należności banków zrzeszających od sektora niefinansowego odznaczają się dużo gorszą jakością niż banków spółdzielczych.

Wykres 4.6 Banki zrzeszające – udział należności ze stwierdzoną utratą wartości w należnościach od sektora niefinansowego (%)

Poziom wyrezerwowania należności ze stwierdzoną utratą wartości jest zbliżony do średniego poziomu w bankach spółdzielczych.

Wykres 4.7 Poziom wyrezerwowania należności od sektora niefinansowego ze stwierdzoną utratą wartości w bankach zrzeszających (2014.12 = 100)

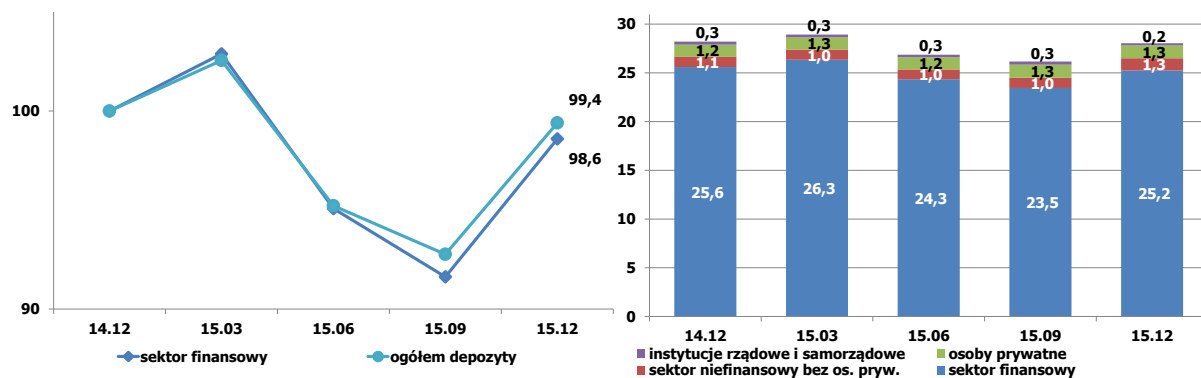

Wyrezerwowanie należności ze stwierdzoną utratą wartości od sektora niefinansowego w BPS SA wyniosło w grudniu 2015 r. 29,2% a w SGB-Banku SA 31,1%.

4.4 Źródła finansowania działalności – depozyty banków zrzeszających

Depozyty w bankach zrzeszających zmniejszyły się w stosunku do grudnia 2014 r. o 0,6%, do 28,0 mld zł. Ich zmienność jest w dużym stopniu zdeterminowana przez zmienność depozytów sektora finansowego, przede wszystkim zrzeszonych banków spółdzielczych. Zmiany umów zrzeszenia i ustanowienie depozytu minimalnego powinny w przyszłości w znacznym stopniu zniwelować zmienność poziomu depozytów w bankach zrzeszających.

Wykres 4.8 Banki zrzeszające – depozyty (mld zł) oraz ich dynamika 2014.12 = 100

4.5 Wyniki finansowe i efektywność banków zrzeszających

Banki zrzeszające osiągnęły na koniec 2015 r. zysk netto w kwocie 50,0 mln zł (SGB-Bank SA 42,4 mln zł, BPS SA 7,6 mln zł; BPS SA pokrył wszystkie straty z lat 2013 i 2014). Wpłaty ze środków gwarantowanych nie miały tak silnego wpływu na ich wyniki (por. tabl. 4.2), jak było to w przypadku banków spółdzielczych, co związane jest z niewielką kwotą środków gwarantowanych zdeponowanych w obydwu bankach, zwłaszcza depozytów sektora niefinansowego. Wpłaty z FOŚG w obydwu bankach kształtowały się na poziomie wypłat dużego banku spółdzielczego.

Tabl. 4.2 Porównanie rzeczywistych wskaźników banków zrzeszających oraz wskaźników bez wypłat z tytułu FOŚG

		ROA netto (%)	ROE netto (%)	C/I (%)	dynamika kosztów operacyjnych 2014.12 = 100	dynamika zysku netto 2014.12 = 100
Banki zrzeszające	dane rzeczywiste	0,16	4,05	65,05	102,75	-48,26
	dane bez wypłat z tytułu FOŚG	0,18	4,44	64,07	101,21	-52,98

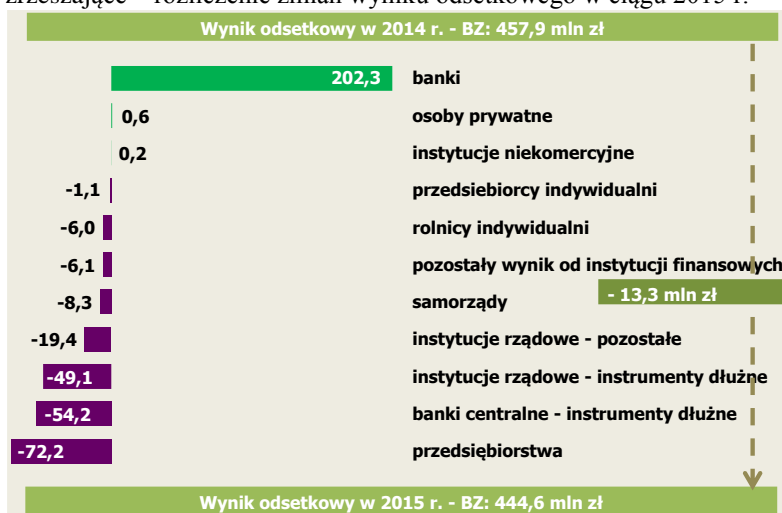
W 2015 r. podstawowym czynnikiem wzrostu wyniku finansowego netto było rozwiązanie rezerw celowych (głównie w BPS SA). Przyczyniła się do tego intensywna działalność windykacyjna oraz restrukturyzacja kredytów.

Wykres 4.9 Banki zrzeszające – rozliczenie zmian głównych składników rachunku wyników w ciągu 2015 r.

W przypadku zmian wyniku odsetkowego sytuacja banków zrzeszających jest analogiczna do banków spółdzielczych, z tą różnicą, że w bankach zrzeszających niemal wyłącznym czynnikiem wzrostu wyniku odsetkowego jest obniżka kosztów odsetkowych płaconym bankom, głównie zrzeszonym o 210,2 mln zł, przy obniżce przychodów o 7,9 mln zł.

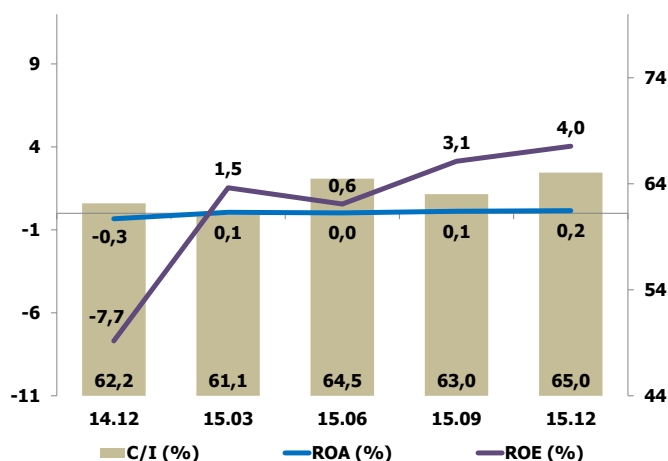
Wykres 4.10 Banki zrzeszające – rozliczenie zmian wyniku odsetkowego w ciągu 2015 r.

4.5.1 Efektywność

Konsekwencją działań naprawczych BPS SA i pokrycia jego strat z lat ubiegłych była zdecydowana poprawa wskaźników banków zrzeszających.

Wykres 4.11 Banki zrzeszające – ROA i ROE netto oraz C/I

5 Instytucjonalne systemy ochrony (IPS)

W IV kwartale 2015 r. Komisja Nadzoru Finansowego uznała, a następnie zatwierdziła umowy systemów ochrony instytucjonalnej obydwu działających zrzeszeń banków spółdzielczych oraz banków je zrzeszających.

W dniu 23.11.2015 r. 192 banki należące do zrzeszenia SGB (bank zrzeszający oraz 191 spośród 202 banków spółdzielczych będących wówczas członkami zrzeszenia) zawarły Umowę Systemu Ochrony SGB.

Analogiczną Umowę Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS, w dniu 31.12.2015 r. zawarły 242 banki należące do Zrzeszenia BPS (bank zrzeszający oraz 241 spośród 357 banków spółdzielczych będących wówczas członkami zrzeszenia).

Zgodnie z przepisami rozporządzenia CRR głównymi celami systemów ochrony instytucjonalnej (ang. institutional protection system – IPS) są zapewnienie płynności i wypłacalności każdego z jego członków. Przepisy te zostały wdrożone do prawodawstwa krajowego w znowelizowanej ustawie o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających (przepisy rozdziału 3a System ochrony).

Oznacza to stworzenie mechanizmów zabezpieczających banki – członków systemów – oraz określenie zasad regulujących ich funkcjonowanie.

Zasadniczymi elementami systemów są:

- a) fundusze pomocowe utworzone przez jego uczestników:
 - w systemie ochrony SGB Fundusz Pomocowy, którego stan na koniec 2015 r. wyniósł 215,9 mln zł;
 - w systemie ochrony BPS Fundusz Zabezpieczający, którego stan na koniec 2015 r. wyniósł 283,0 mln zł;
- b) tzw. minimum depozytowe uczestników systemów:
 - w systemie ochrony SGB stan rachunku Minimum Depozytowego na koniec 2015 r. wyniósł 1 405,9 mln zł;
 - w systemie ochrony BPS stan rachunku Depozytu Obowiązkowego wyniósł na koniec 2015 r. 3 489,7 mln zł.

Za zarządzanie funduszami pomocowymi oraz monitorowanie sytuacji każdego z uczestników systemów odpowiadają w obydwu systemach powołane w tym celu:

- w systemie BPS Spółdzielnia Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS;
- w systemie SGB Spółdzielczy System Ochrony SGB.

Zasadnicza część kadry obydwu spółdzielni wywodzi się spośród pracowników obydwu banków zrzeszających.

5.1 Korzyści wynikające z przynależności do Systemu Ochrony

Powołanie systemu ochrony instytucjonalnej zgodnie z regulacjami unijnymi oraz założeniami ustawy sektorowej umożliwi bankom spółdzielczym:

- a) obniżenie o 20% składki z tytułu nadzoru publicznego;
- b) zwolnienie z opłaty ostrożnościowej;
- c) obniżenie o 50% opłaty rocznej wnoszonej do BFG;
- d) zmniejszenie opłat na fundusz uporządkowanej likwidacji oraz gwarancji depozytów;
- e) sporządzanie jednego planu naprawy dla IPS (ograniczenie kosztów administracyjnych);
- f) sprawozdawanie jednej miary LCR dla całego zrzeszenia IPS;
- g) odstąpienie od stosowania pomniejszych funduszy własnych o przekroczenia limitów zaangażowań kapitałowych w ramach zrzeszeń IPS;
- h) zastosowanie 0% wagi ryzyka na ekspozycje wewnątrz zrzeszenia, czyli zmniejszenie wymogu kapitałowego uczestników.

5.2 Podstawowe informacje o uczestnikach IPS

5.2.1 Liczba uczestników

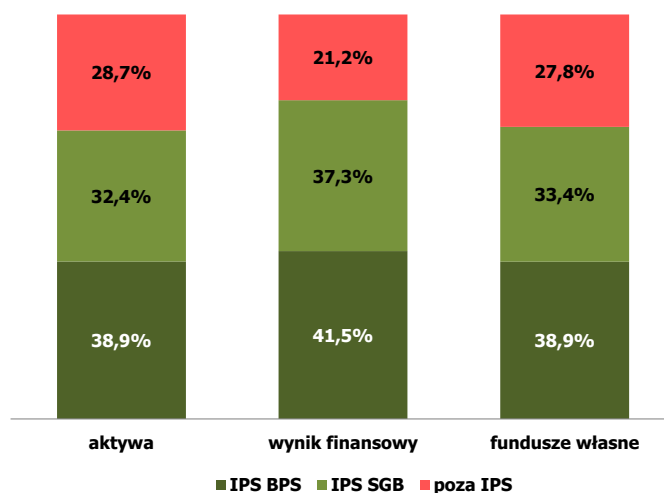
Na koniec grudnia 2015 r. uczestnikami systemu ochrony BPS były 242 banki (bank zrzeszający oraz 241 banków zrzeszonych). Obecnie (koniec maja 2016 r.) liczba uczestników wzrosła do 250.

W przypadku systemu ochrony SGB liczba uczestników wyniosła 192 (bank zrzeszający oraz 191 banków zrzeszonych). Obecnie (koniec maja 2016 r.) liczba uczestników systemu ochrony SGB wynosi 196.

Sytuacja pod tym względem zmienia się dynamicznie. Część banków nie podjęła jeszcze decyzji o przystąpieniu do systemów ochrony (35 banków rozważa taką możliwość), część (7 banków) zdecydowała się na samodzielną działalność. W szczególności zmniejszyła się z 94 (w końcu marca) do 64 (w końcu maja) liczba banków, które zdecydowały się utworzyć zrzeszenie zintegrowane.

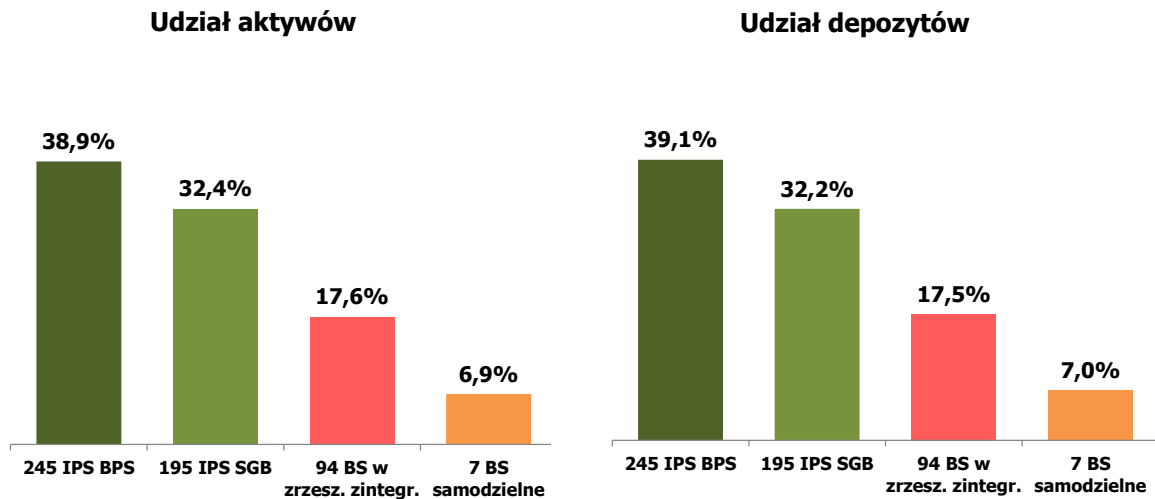
5.2.2 Podstawowe dane o grupach banków spółdzielczych tworzących systemy ochrony oraz pozostających poza nimi⁴

Wykres 5.1 Udział w aktywach, wyniku finansowym netto oraz w funduszach własnych, 2015.12.31

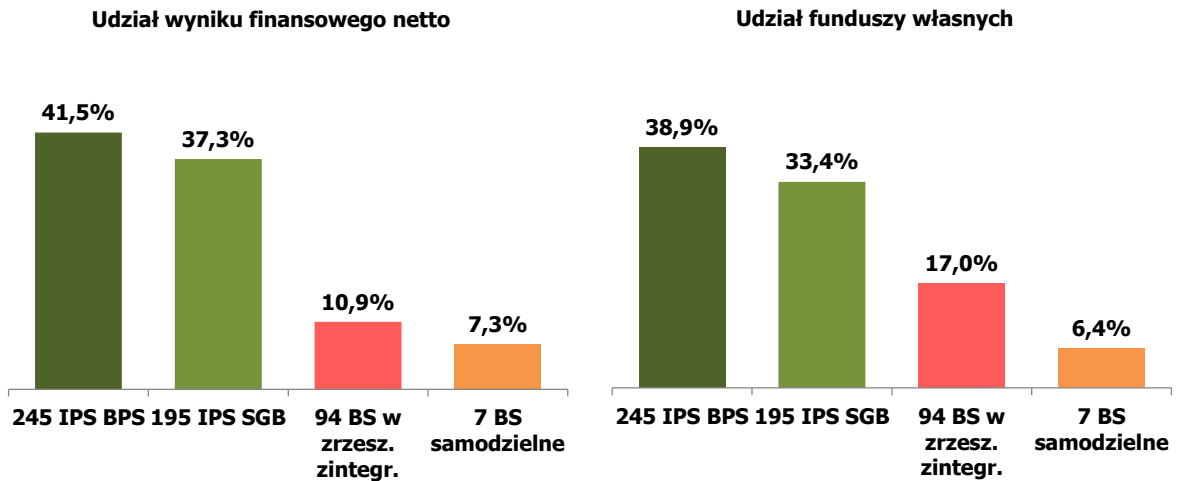

⁴ Dane na koniec roku 2015, pogrupowane według stanu liczebnego na koniec marca 2016 r.

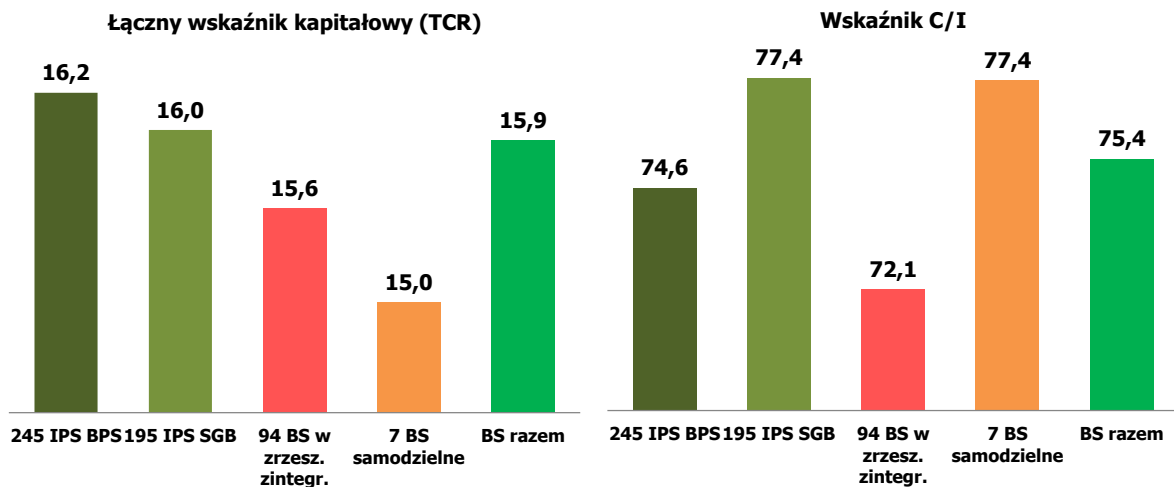
Wykres 5.2 Udział w aktywach oraz w depozytach – 2015.12.31

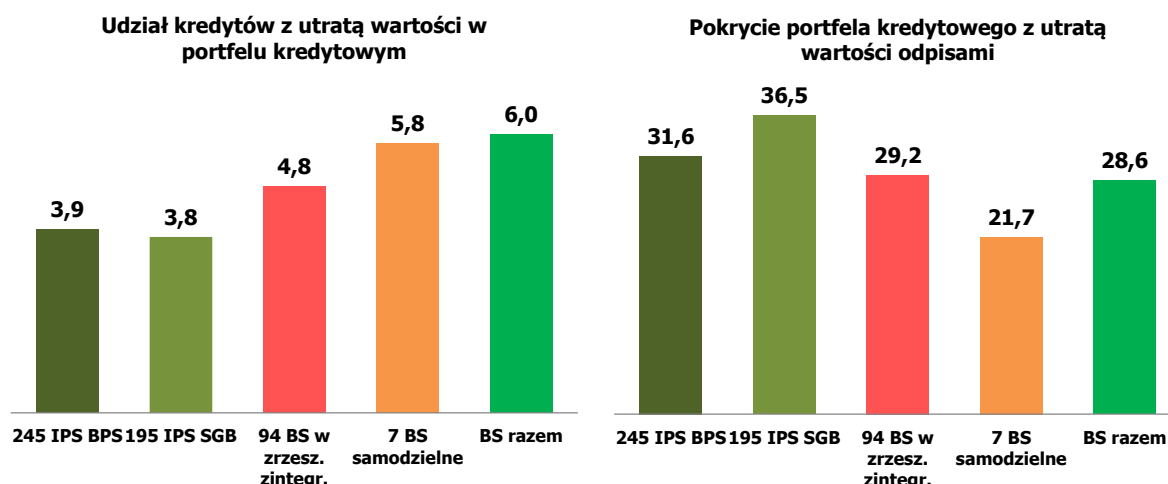
Wykres 5.3 Udział wyniku finansowego netto oraz funduszy własnych – 2015.12.31

Wykres 5.4 Łączny współczynnik kapitałowy oraz wskaźnik C/I – 2015.12.31

Wykres 5.5 Jakość kredytów z utratą wartości oraz ich pokrycie odpisami – 2015.12.31

5.3 Ewentualność utworzenia zrzeczenia zintegrowanego

Banki, które deklarują uczestnictwo w tym zrzeczeniu, zamierzają utworzyć tzw. apeksowy bank zraszający, przy czym, jak wynika z oświadczenia zespołu założycielskiego przekazanego pismem z dnia 13.04.2016r., nie popartego żadnymi uchwałami organów tych banków, potencjalni uczestnicy tego zrzeczenia są w stanie zgromadzić jedynie 56 mln zł na kapitał banku apeksowego.

Biorąc pod uwagę koszty otwarcia i funkcjonowania takiego banku, tj. siedziba, zatrudnienie odpowiednio kwalifikowanej kadry, wyposażenie w sprzęt informatyczny, oprogramowanie, zapewnienie rozliczeń międzybankowych, kontrola i przekazywanie sprawozdań do NBP, utworzenie i organizacja pomocy płynnościowej, stworzenie i zaakceptowanie przez zainteresowanych wzorców umów i regulaminów oraz wiele innych elementów kosztownych i czasochłonnych, które sfinansować musiałaby stosunkowo nieduża grupa banków spółdzielczych, to przedsięwzięcie takie wydaje się mało realne i niezwykle ryzykowne.

Jak dotąd banki te nie poczyniły jakichkolwiek kroków w celu zebrania odpowiednich środków i nie przygotowały harmonogramu działań dotyczących powołania takiego banku. Tymczasem, zgodnie z przepisami ustawy sektorowej, rozstrzygnięcie kwestii ram organizacyjnych, w jakich banki te będą w przyszłości funkcjonowały, musi się dokonać przed upływem 3 lat od daty utworzenia obecnych systemów ochrony, tj. w terminie do 31 grudnia 2018 r.

6 Sytuacja płynnościowa – normy LCR

W dniu 1 października 2015 r. zaczęło obowiązywać Rozporządzenie Delegowane Komisji (UE) 2015/61 z dnia 10 października 2014 r. uzupełniające rozporządzenie CRR w odniesieniu do wymogu pokrycia wpływów netto dla instytucji kredytowych - LCR. Rozporządzenia delegowane wskazuje, że instytucje kredytowe zobowiązane są do utrzymywania wskaźnika pokrycia wpływów netto (wskaźnika LCR) na poziomie:

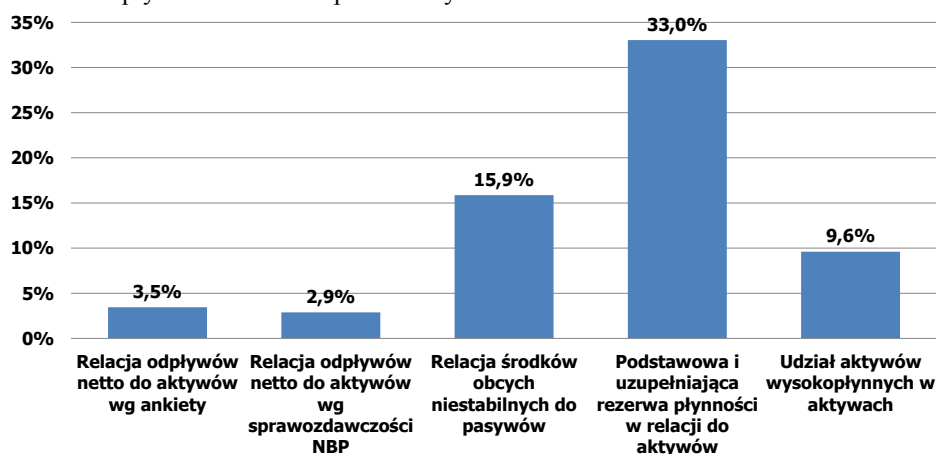
- 60% począwszy od dnia 01.10.2015 r.,
- 70% od dnia 01.01.2016 r.,
- 80% od dnia 01.01.2017 r.,
- 100% od dnia 01.01.2018 r.

Bank, który nie spełnia wymogów w zakresie LCR, zobowiązany jest powiadomić o tym właściwe organy i przedstawić tym organom plan szybkiego przywrócenia zgodności z normą, a także codziennie – na koniec każdego dnia roboczego – przekazywać informacje na temat poziomu wskaźnika i jego składowych.

Norma LCR została określona w rozporządzeniu i wprowadzona do polskiego prawa poprzez zapisy art. 94 ustawy o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym.

Badanie przeprowadzone⁵ na koniec roku wykazało, iż tylko 1 bank spółdzielczy (BS Nadarzyn), nie spełnia normy LCR na poziomie 60%. Mając na uwadze istotny problem wynikający z bardzo niskiego poziomu wypływów netto w relacji do aktywów w bankach spółdzielczych, analizie poddano wpływ rodzaju sprawozdawczości na wielkość wskaźnika LCR.

Wykres 6.1 Wskaźniki płynności banków spółdzielczych – 2015.12.31

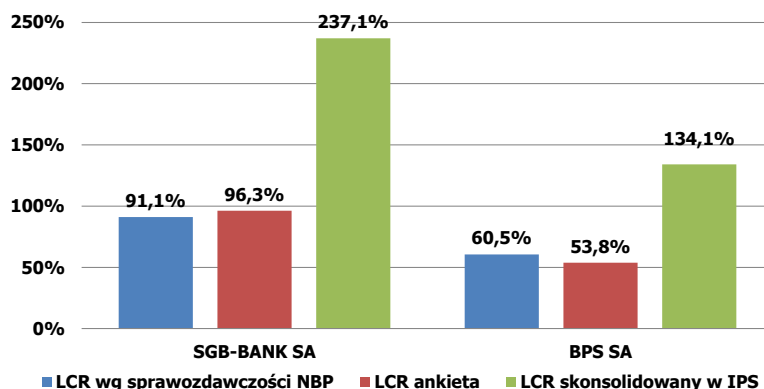
Wg sprawozdawczości przekazywanej obecnie przez banki do NBP wypływ netto w relacji do aktywów kształtował się na poziomie 2,88%, natomiast ankieta wykazała, iż mianownik LCR stanowił 3,45% aktywów banków spółdzielczych. Powyższe oznacza, iż wg docelowego rodzaju sprawozdawczości banki spółdzielcze zobligowane byłyby do utrzymywania wyższego poziomu aktywów płynnych, natomiast ogólna ocena wskaźnika LCR dla tych banków pozostaje bez zmian, tj. jest on zbyt liberalny dla małych banków finansujących się głównie depozytami detalicznymi.

Zapytania skierowane do banków spółdzielczych i zrzeszających przewidywały sprawozdanie LCR na bazie skonsolidowanych sprawozdań banków wchodzących w skład systemów ochrony (zgodnie ze złożonymi przez te banki wnioskami o uzyskanie odstępstwa, o którym mowa w art. 8 CRR). Skonsolidowany LCR dla systemu ochrony SGB wyniósł 237,1%,

⁵ Proces legislacyjny dotyczący sprawozdawczości w zakresie wymogu pokrycia wypływów netto dla instytucji kredytowych przedłuża się, dlatego przeprowadzane są badania ankietowe.

natomiast skonsolidowany LCR dla systemu ochrony BPS kształtował się na poziomie 134,1%. Różnica wynika z udziału banków danego zrzeszenia w utworzonym w tym zrzeszeniu systemie ochrony.

Wykres 6.2 Poziom normy LCR w bankach zrzeszających oraz w IPS – 2015.12.31

Trzeba dodać, że już w styczniu wskaźnik LCR dla BPS SA wyniósł 96,6%.

7 Fundusze własne

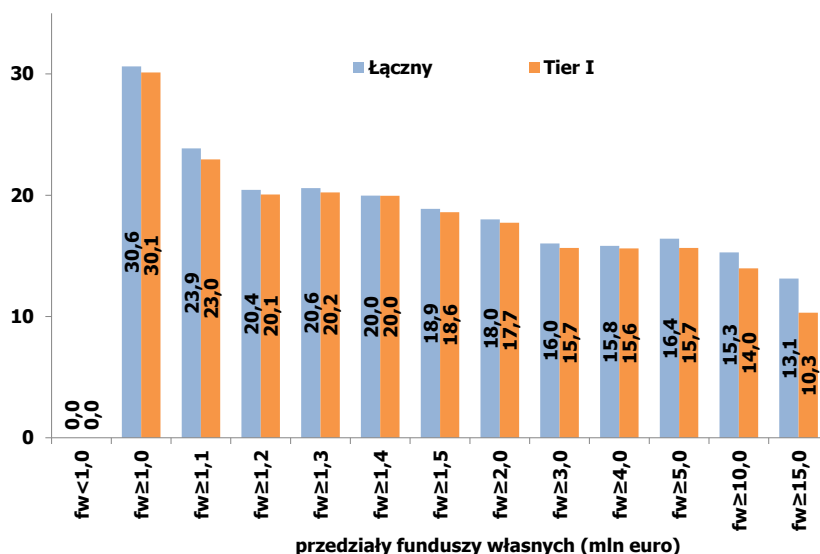
Fundusze własne banków spółdzielczych wzrosły o 6,2% (do 10,5 mld zł) w stosunku do grudnia 2014 r. (całym sektorze bankowym fundusze własne wzrosły o 17,1%). Wyrażone w euro również wzrosły o 6,2% (do 2,5 mld euro; kurs PLN/EUR był w grudniu 2015 r. nieznacznie niższy niż w grudniu 2014 r.).

Łączny współczynnik kapitałowy banków spółdzielczych wyniósł 15,9% (bez stosowania tzw. współczynnika wsparcia wyniósłby 14,3%), zaś współczynnik Tier I wyniósł 14,9%, i analogicznie, bez stosowania współczynnika wsparcia wyniósłby 13,3%.

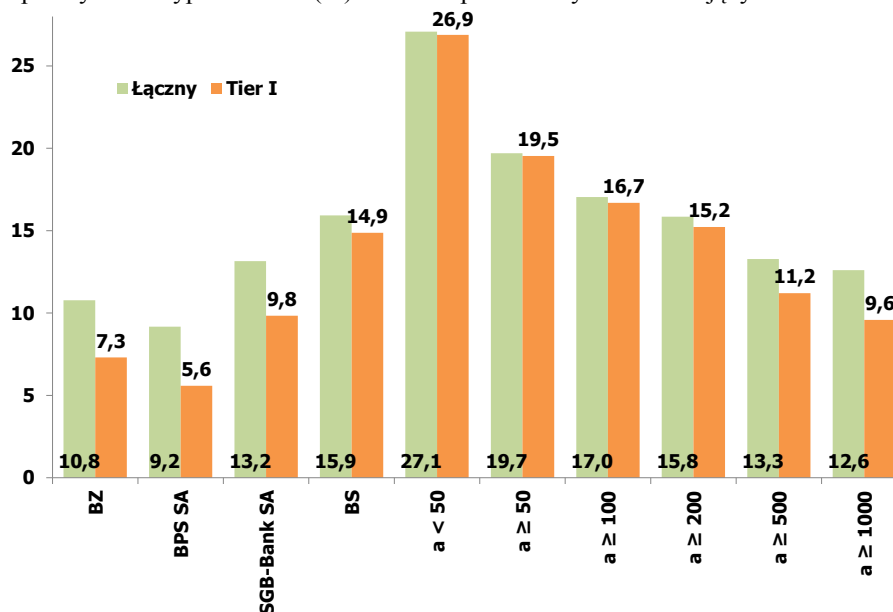
Kapitał Tier 1 stanowił w bankach spółdzielczych 93,4% funduszy własnych.

Fundusze własne wyższe niż równowartość 5 mln euro posiadało 135 banków wobec 121 w grudniu 2014 r.

Wykres 7.1 Współczynnik wypłacalności (%) BS według funduszy własnych – 31.12.2015r.

Wykres 7.2 Współczynniki wypłacalności (%) banków spółdzielczych i zrzeszających – 31.12.2015r.

Tabl. 7.1 Rozkład liczby banków spółdzielczych według przedziałów łącznego współczynnika wypłacalności

	2014.12	2015.12
TCR < 8%	0	1
8% ≤ TCR < 10%	4	5
10% ≤ TCR < 12%	22	22
TCR ≥ 12	537	532
Razem	563	560

W grudniu 2015 r. jeden bank spółdzielczy nie spełniał minimum kapitału założycielskiego w kwocie równowartości 1 mln euro. Bank ten objęty jest od czerwca 2009 r. postępowaniem naprawczego.

Współczynnik wypłacalności jednego banku spółdzielczego jest niższy niż 8%. Bank ten również podlega postępowaniu naprawczemu.

Fundusze własne banków zrzeszających w grudniu 2015 r. były wyższe o 7,4% niż w grudniu 2014 r. i wyniosły 1,5 mld zł. Wyrażone w euro wzrosły o 7,5%, do 359,0 mln euro. Kapitał Tier I stanowił 67,8% funduszy.

Łączny współczynnik wypłacalności wyniósł 10,8%, zaś współczynnik Tier I wyniósł 7,3%.

8 Spis wykresów

Wykres 2.1 Zmiany – w stosunku do 2014 r. – podstawowych wielkości charakteryzujących banki spółdzielcze	7
Wykres 2.2 Udziały sektora spółdzielczego (banki spółdzielcze i zrzeszające) w podstawowych wielkościach sektora bankowego (%) – 2015.12.31	8
Wykres 2.3 Dynamika liczby udziałowców – osób fizycznych – banków spółdzielczych oraz funduszu udziałowego bilansowego i zaliczonego do FW (%)	9
Wykres 2.4 Zatrudnienie w bankach spółdzielczych i zrzeszających w okresie od 2010 r.	9
Wykres 2.5 Liczba oraz aktywa banków spółdzielczych wykonujących programy postępowania naprawczego.	10
Wykres 3.1 Aktywa i pasywa banków spółdzielczych na koniec 2014 i 2015 r. (mld zł)	11
Wykres 3.2 Banki spółdzielcze – dynamika należności od podmiotów sektora niefinansowego, 2014.12 = 100	12
Wykres 3.3 Banki spółdzielcze – saldo i struktura kredytów dla sektora niefinansowego	13
Wykres 3.4 Banki spółdzielcze – dynamika (2014.12 = 100) oraz udział w aktywach instrumentów dłużnych i kapitałowych (%)	13
Wykres 3.5 Banki spółdzielcze – udział należności zagrożonych w należnościach od sektora niefinansowego (%)	14
Wykres 3.6 Banki spółdzielcze – relacje podstawy tworzenia rezerw celowych oraz rezerw celowych do należności wg kategorii ryzyka (%)	15
Wykres 3.7 Banki spółdzielcze – dynamika depozytów sektora niefinansowego oraz ogółem, 2014.12 = 100...	17
Wykres 3.8 Banki spółdzielcze – depozyty, mld zł	18
Wykres 3.9 Stopy procentowe NBP	18
Wykres 3.10 Banki spółdzielcze – rozliczenie zmian głównych składników rachunku wyników w ciągu 2015 r.	19
Wykres 3.11 Banki spółdzielcze – rozliczenie zmian głównych składników wyniku odsetkowego w ciągu 2015 r.	19
Wykres 3.12 ROA, ROE oraz C/I krajowych banków komercyjnych i banków spółdzielczych	20
Wykres 3.13 ROA, ROE oraz C/I banków spółdzielczych wg grup aktywów	20
Wykres 4.1 Banki zrzeszające – aktywa i pasywa (mld zł)	21
Wykres 4.2 Banki zrzeszające – dynamika należności od sektora niefinansowego wg podmiotów – 2014.12 = 100	22
Wykres 4.3 Banki zrzeszające – saldo i struktura kredytów dla sektora niefinansowego	23
Wykres 4.4 Banki zrzeszające – Dynamika instrumentów dłużnych oraz zobowiązań wobec sektora finansowego, 2014.12 = 100	23
Wykres 4.5 Banki zrzeszające – dynamika (2014.12 = 100) oraz udział w aktywach instrumentów dłużnych i kapitałowych (%)	24
Wykres 4.6 Banki zrzeszające – udział należności ze stwierdzoną utratą wartości w należnościach od sektora niefinansowego (%)	24
Wykres 4.7 Poziom wyzerowania należności od sektora niefinansowego ze stwierdzoną utratą wartości w bankach zrzeszających (2014.12 = 100)	24
Wykres 4.8 Banki zrzeszające – depozyty (mld zł) oraz ich dynamika 2014.12 = 100	25
Wykres 4.9 Banki zrzeszające – rozliczenie zmian głównych składników rachunku wyników w ciągu 2015 r. .	26
Wykres 4.10 Banki zrzeszające – rozliczenie zmian wyniku odsetkowego w ciągu 2015 r.	27
Wykres 4.11 Banki zrzeszające – ROA i ROE netto oraz C/I	27
Wykres 5.1 Udział w aktywach, wyniku finansowym netto oraz w funduszach własnych, 2015.12.31	29
Wykres 5.2 Udział w aktywach oraz w depozytach – 2015.12.31	30
Wykres 5.3 Udział wyniku finansowego netto oraz funduszy własnych – 2015.12.31	30
Wykres 5.4 Łączny współczynnik kapitałowy oraz wskaźnik C/I – 2015.12.31	30
Wykres 5.5 Jakość kredytów z utratą wartości oraz ich pokrycie odpisami – 2015.12.31	31
Wykres 6.1 Wskaźniki płynności banków spółdzielczych – 2015.12.31	32
Wykres 6.2 Poziom normy LCR w bankach zrzeszających oraz w IPS – 2015.12.31	33
Wykres 7.1 Współczynnik wypłacalności (%) BS według funduszy własnych – 31.12.2015r.	33
Wykres 7.2 Współczynniki wypłacalności (%) banków spółdzielczych i zrzeszających – 31.12.2015r.	34

9 Spis tablic

Tabl. 2.1 Wybrane wskaźniki banków spółdzielczych w latach 2014 i 2015.	7
Tabl. 2.2 Porównanie wybranych wskaźników banków spółdzielczych przed i po odjęciu wypłat z FOŚG	7
Tabl. 3.1 Banki spółdzielcze – struktura i dynamika kredytów i innych należności brutto ogółem oraz udział należności zagrożonych brutto	12
Tabl. 3.2 Banki spółdzielcze – instrumenty dłużne i kapitałowe w relacji do aktywów (%)	14
Tabl. 4.1 Banki zrzeszające – struktura i dynamika kredytów i innych należności brutto ogółem oraz udział należności zagrożonych brutto	22
Tabl. 4.2 Porównanie rzeczywistych wskaźników banków zrzeszających oraz wskaźników bez wypłat z tytułu FOŚG	26
Tabl. 7.1 Rozkład liczby banków spółdzielczych według przedziałów łącznego współczynnika wypłacalności.	34

10 Spis załączników

Załącznik nr 1. Udziałowcy
Załącznik nr 2. Bilans
Załącznik nr 3. Rachunek wyników
Załącznik nr 4. Przychody, koszty i wynik odsetkowy
Załącznik nr 5. Efektywność
Załącznik nr 6. Należności od sektora niefinansowego w układzie podmiotowym
Załącznik nr 7. Depozyty

Opracowano w Wydziale Analiz i Metodyk

Departamentu Bankowości Spółdzielczej i Spółdzielczych Kas Oszczędnościowo-Kredytowych

ZAŁĄCZNIKI

Wyszczególnienie ¹⁾	Liczba udziałowców			Fundusz udziałowy opłacony (tys. zł)			Fundusz udziałowy opłacony przypadający na 1 udziałowca (tys. zł)		
	ogółem	osoby fizyczne	osoby prawne	ogółem	osoby fizyczne	osoby prawne	ogółem	osoby fizyczne	osoby prawne
marzec 2012									
razem	1 068 202	1 064 172	4 030	710 396	637 561	72 835	0,67	0,60	18,07
w tym członkowie posiadający 5% lub więcej funduszu udziałowego opłaconego	549	378	171	112 840	67 050	45 790	205,54	177,38	267,78
udział członków posiadających 5% lub więcej funduszu udziałowego opłaconego (%)	0,05	0,04	4,24	15,88	10,52	62,87	x	x	x
grudzień 2012									
razem	1 051 897	1 048 261	3 636	730 718	646 670	84 048	0,69	0,62	23,12
w tym członkowie posiadający 5% lub więcej funduszu udziałowego opłaconego	526	367	159	115 077	65 146	49 931	218,78	177,51	314,03
udział członków posiadających 5% lub więcej funduszu udziałowego opłaconego (%)	0,05	0,04	4,37	15,75	10,07	59,41	x	x	x
grudzień 2013									
razem	1 034 448	1 030 891	3 557	736 632	640 870	95 761	0,71	0,62	26,92
w tym członkowie posiadający 5% lub więcej funduszu udziałowego opłaconego	503	342	161	104 102	56 432	47 670	206,96	165,01	296,09
udział członków posiadających 5% lub więcej funduszu udziałowego opłaconego (%)	0,05	0,03	4,53	14,13	8,81	49,78	x	x	x
grudzień 2014									
razem	1 012 568	1 008 993	3 575	692 492,6	611 837,3	80 655,3	0,68	0,61	22,56
w tym członkowie posiadający 5% lub więcej funduszu udziałowego opłaconego	485	347	138	94 132,0	57 329,2	36 802,8	194,09	165,21	266,69
udział członków posiadających 5% lub więcej funduszu udziałowego opłaconego (%)	0,05	0,03	3,86	13,59	9,37	45,63	x	x	x
grudzień 2015									
razem	994 263	990 933	3 330	595 970,9	547 209,0	48 761,9	0,60	0,55	14,64
w tym członkowie posiadający 5% lub więcej funduszu udziałowego opłaconego	458	329	129	69 996,1	48 789,0	21 207,2	152,83	148,29	164,40
udział członków posiadających 5% lub więcej funduszu udziałowego opłaconego (%)	0,05	0,03	3,87	11,74	8,92	43,49	x	x	x

1) dane z ankiet

Banki zrzeszające					
	mln zł				
	2014.12	2015.03	2015.06	2015.09	2015.12
aktywa					
Kasa i operacje z NBP	1 535,8	1 579,2	2 325,7	1 755,6	2 006,5
Należności od sektora finansowego	1 517,8	1 768,9	1 999,7	1 943,9	1 861,2
Należności od sektora niefinansowego	11 436,5	11 366,0	11 206,7	11 221,5	10 897,0
Należności od instytucji rządowych i samorządowych	1 059,9	1 020,3	990,9	966,3	1 000,4
Instrumenty dłużne i kapitałowe	14 445,1	15 093,8	12 588,7	13 173,6	15 093,5
w tym:					
Skarbu Państwa	7 343,5	7 717,9	7 765,7	7 862,8	8 184,9
NBP	3 911,8	4 380,4	1 695,4	2 241,5	3 640,4
Rzeczowe aktywa trwałe	231,9	227,8	222,1	223,7	188,7
Wartości niematerialne i prawne	76,5	81,7	78,9	77,1	86,2
Inne	312,1	374,1	360,1	345,7	348,1
Razem	30 615,5	31 511,7	29 772,7	29 707,3	31 481,6
pasywa					
Operacje z bankiem centralnym	0,0	0,1	0,1	0,0	0,0
Zobowiązania wobec sektora finansowego	26 273,0	27 082,3	25 438,1	25 256,0	26 873,8
Zobowiązania wobec sektora niefinansowego	2 433,2	2 438,3	2 405,4	2 523,7	2 759,7
Zobowiązania wobec sektora instytucji rządowych i samorz.	306,8	286,2	259,1	330,2	221,0
Kapitały	1 199,0	1 279,9	1 234,6	1 211,8	1 225,4
w tym					
kapitał akcyjny / udziałowy	561,9	586,0	586,0	586,0	602,3
wynik roku bieżącego	-103,6	5,0	3,5	29,1	50,0
Inne pasywa	403,5	424,9	435,3	385,5	401,7
Razem	30 615,5	31 511,7	29 772,7	29 707,3	31 481,6

Banki spółdzielcze					
	mln zł				
	2014.12	2015.03	2015.06	2015.09	2015.12
aktywa					
Kasa i operacje z NBP	2 026,9	1 922,2	1 997,2	2 059,3	2 119,5
Należności od sektora finansowego	25 649,7	26 572,7	24 623,7	24 153,4	26 167,9
Należności od sektora niefinansowego	54 724,7	55 500,6	57 592,8	58 473,4	58 274,7
Należności od instytucji rządowych i samorządowych	6 009,0	6 028,9	6 187,3	6 048,8	6 201,6
Instrumenty dłużne i kapitałowe	9 135,7	10 929,0	10 385,5	11 957,2	12 038,4
w tym:					
Skarbu Państwa	2 879,6	2 970,0	3 066,1	3 302,8	3 693,4
NBP	4 013,8	5 615,7	4 654,7	5 197,0	5 123,2
Rzeczowe aktywa trwałe	2 363,7	2 367,7	2 382,3	2 374,6	2 395,5
Wartości niematerialne i prawne	37,2	35,6	34,3	33,3	36,6
Inne	827,1	1 224,8	1 196,9	1 168,5	993,5
Razem	100 773,9	104 581,3	104 400,0	106 268,5	108 227,6
pasywa					
Operacje z bankiem centralnym	0,1	0,1	6,1	9,9	2,1
Zobowiązania wobec sektora finansowego	1 748,0	1 675,5	1 776,3	1 726,2	1 752,4
Zobowiązania wobec sektora niefinansowego	80 224,8	82 469,5	82 162,6	83 397,2	86 911,9
Zobowiązania wobec sektora instytucji rządowych i samorz.	6 807,1	7 678,4	7 562,5	8 156,9	7 165,5
Kapitały	10 329,5	10 505,1	10 603,0	10 791,3	10 726,2
w tym					
kapitał akcyjny / udziałowy	677,3	652,8	632,7	626,8	596,0
wynik roku bieżącego	756,0	208,3	373,1	558,8	534,1
Inne pasywa	1 664,4	2 252,8	2 289,5	2 186,9	1 669,5
Razem	100 773,9	104 581,3	104 400,0	106 268,5	108 227,6

	Banki zrzeszające					Banki spółdzielcze				
	2014.12	2015.03	2015.06	2015.09	2015.12	2014.12	2015.03	2015.06	2015.09	2015.12
Przychody odsetkowe	1 127,8	245,4	455,1	674,3	886,5	4 787,1	1 083,5	2 117,9	3 177,0	4 240,7
Koszty odsetkowe	669,9	127,9	232,4	334,5	441,9	1 486,3	309,9	574,9	829,6	1 085,4
Wynik odsetkowy	457,9	117,4	222,6	339,8	444,6	3 300,8	773,6	1 542,9	2 347,3	3 155,2
w tym:										
od banków	-519,3	-94,3	-170,3	-241,7	-317,0	589,4	112,5	204,5	295,0	389,5
od osób prywatnych	32,9	8,2	16,0	24,4	33,5	-228,9	-29,7	-27,0	-8,0	12,1
Wynik pozodsetkowy	152,9	38,1	67,5	102,0	141,8	1 071,3	267,8	540,6	818,5	1 085,9
wynik z prowizji	93,4	20,3	41,0	63,7	87,9	1 019,2	254,1	507,0	761,8	1 016,4
pozostały wynik pozaodsetkowy	59,6	17,8	26,5	38,3	53,9	52,1	13,8	33,6	56,7	69,5
Wynik działalności bankowej	610,8	155,5	290,2	441,8	586,4	4 372,1	1 041,4	2 083,5	3 165,8	4 241,1
Pozostałe przychody i koszty	19,4	5,3	11,4	16,3	32,3	70,8	19,8	38,2	58,1	132,6
Koszty operacyjne	391,7	98,2	194,4	288,7	402,5	3 076,7	747,4	1 533,3	2 298,5	3 296,7
w tym: koszty pracy	154,7	38,6	76,8	112,7	152,5	1 998,9	484,0	983,2	1 479,4	1 993,1
Rezerwy	351,7	57,2	101,6	139,0	131,6	388,5	53,7	114,7	206,8	370,2
w tym: rezerwy celowe	372,6	49,4	85,8	116,9	126,8	305,9	30,6	78,0	148,0	297,0
Wynik finansowy brutto	-113,2	5,4	5,5	30,4	63,0	977,7	260,2	473,7	719,1	707,3
Podatek dochodowy	-9,6	0,4	2,0	1,3	13,0	221,7	52,2	100,5	160,3	171,9
Wynik finansowy netto	-103,6	5,0	3,5	29,1	50,0	756,0	208,0	373,1	558,8	535,4

Załącznik nr 4. Przychody, koszty i wynik odsetkowy

mln zł	Przychody odsetkowe			Koszty odsetkowe			Wynik odsetkowy		
	2014.12	2015.12	różnica	2014.12	2015.12	różnica	2014.12	2015.12	różnica
Banki zrzeszające									
Razem	1 127,8	886,5	-241,3	669,9	441,9	-228,0	457,9	444,6	-13,3
Sektor finansowy	193,3	124,2	-69,1	602,9	391,7	-211,2	-409,6	-267,5	142,1
banki centralne instrumenty dłużne	101,6	47,5	-54,2	0,0	0,0	0,0	101,6	47,5	-54,2
banki centralne - pozostałe	2,4	1,5	-0,9	0,0	0,0	0,0	2,4	1,5	-0,9
banki	63,9	56,0	-7,9	583,2	373,0	-210,2	-519,3	-317,0	202,3
pozostałe instytucje finansowe	25,4	19,2	-6,2	19,7	18,7	-0,9	5,7	0,5	-5,2
Sektor niefinansowy	569,0	479,4	-89,6	38,6	27,6	-11,0	530,4	451,8	-78,6
przedsiębiorstwa	407,6	330,9	-76,7	9,8	5,3	-4,5	397,8	325,6	-72,2
gospodarstwa domowe	159,4	146,8	-12,6	26,9	20,8	-6,1	132,5	125,9	-6,5
przedsiębiorcy indywidualni	43,2	41,9	-1,3	0,6	0,4	-0,2	42,6	41,5	-1,1
osoby prywatne	58,6	53,5	-5,1	25,7	20,0	-5,7	32,9	33,5	0,6
rolnicy indywidualni	57,5	51,3	-6,2	0,6	0,4	-0,2	57,0	50,9	-6,0
instytucje niekomercyjne	2,0	1,8	-0,3	1,8	1,4	-0,4	0,2	0,3	0,2
IRIS	365,5	282,9	-82,5	28,4	22,6	-5,8	337,1	260,3	-76,7
instytucje rządowe - instrumenty dłużne	276,0	226,9	-49,1	0,0	0,0	0,0	276,0	226,9	-49,1
instytucje rządowe - pozostałe	37,3	14,8	-22,6	20,0	17,8	-2,2	17,3	-3,1	-20,4
samorządy	52,2	41,3	-10,9	6,4	3,8	-2,6	45,7	37,5	-8,3
FUS	0,0	0,0	0,0	2,0	1,0	-1,0	-2,0	-1,0	1,0
Banki spółdzielcze									
Razem	4 787,1	4 240,7	-546,4	1486,2	1085,4	-400,9	3 300,9	3 155,3	-145,5
Sektor finansowy	723,6	508,9	-214,8	50,0	42,7	-7,3	673,6	466,1	-207,5
banki centralne instrumenty dłużne	69,3	68,7	-0,6	0,0	0,0	0,0	69,3	68,7	-0,6
banki centralne - pozostałe	9,2	4,0	-5,2	0,0	0,0	0,0	9,2	3,9	-5,2
banki	617,8	412,7	-205,2	28,5	23,2	-5,3	589,4	389,5	-199,9
pozostałe instytucje finansowe	27,4	23,5	-3,8	21,5	19,5	-2,0	5,8	4,0	-1,8
Sektor niefinansowy	3 590,1	3 388,7	-201,4	1322,7	972,3	-350,4	2 267,4	2 416,3	148,9
przedsiębiorstwa	1 103,2	1 027,4	-75,8	93,9	67,5	-26,4	1 009,3	959,9	-49,4
gospodarstwa domowe	2 454,1	2 329,7	-124,4	1205,1	888,1	-317,0	1 249,0	1 441,6	192,6
przedsiębiorcy indywidualni	673,0	622,4	-50,7	10,9	7,9	-3,1	662,1	614,5	-47,6
osoby prywatne	949,0	882,3	-66,7	1178,0	870,3	-307,7	-228,9	12,1	241,0
rolnicy indywidualni	832,0	825,0	-7,0	16,2	10,0	-6,2	815,8	815,0	-0,8
instytucje niekomercyjne	32,8	31,6	-1,2	23,7	16,7	-7,0	9,1	14,9	5,8
IRIS	473,3	343,1	-130,2	113,5	70,3	-43,3	359,8	272,8	-86,9
instytucje rządowe - instrumenty dłużne	71,2	78,5	7,3	0,0	0,0	0,0	71,2	78,5	7,3
instytucje rządowe - pozostałe	176,3	66,9	-109,4	3,0	2,3	-0,7	173,3	64,6	-108,7
samorządy	225,8	197,7	-28,1	110,5	68,0	-42,5	115,3	129,7	14,4
FUS	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

	Banki zrzeszające				
	2014.12	2015.03	2015.06	2015.09	2015.12
Podział wyniku działalności bankowej (%)					
Wynik odsetkowy	75,0	75,5	76,7	76,9	75,8
w tym:					
od banków	-85,0	-60,6	-58,7	-54,7	-54,1
od osób prywatnych	5,4	5,3	5,5	5,5	5,7
Wynik pozaodsetkowy	25,0	24,5	23,3	23,1	24,2
wynik z prowizji	15,3	13,0	14,1	14,4	15,0
pozostały wynik pozaodsetkowy	9,8	11,5	9,1	8,7	9,2
Wynik działalności bankowej	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Saldo rezerw celowych	61,0	31,7	29,6	26,5	21,6
Saldo pozostałych rezerw	-3,4	5,1	5,4	5,0	0,8
Koszty operacyjne	64,1	63,2	67,0	65,4	68,6
w tym koszty pracy	25,3	24,8	26,5	25,5	26,0
Wynik finansowy brutto	-18,5	3,5	1,9	6,9	10,7
Podatek dochodowy	-1,6	0,3	0,7	0,3	2,2
Wynik finansowy netto	-17,0	3,2	1,2	6,6	8,5
Wyniki / średnie aktywa (%)					
Przychody odsetkowe	3,6	3,1	2,9	2,9	2,9
Koszty odsetkowe	2,1	1,6	1,5	1,5	1,4
Wynik odsetkowy (marża)	1,4	1,5	1,4	1,5	1,4
w tym:					
od banków	-1,6	-1,2	-1,1	-1,1	-1,0
od osób prywatnych	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Wynik pozaodsetkowy	0,5	0,5	0,4	0,4	0,5
wynik z prowizji	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
pozostały wynik pozaodsetkowy	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
Wynik działalności bankowej	1,9	2,0	1,9	1,9	1,9
Saldo rezerw celowych	1,2	0,6	0,6	0,5	0,4
Saldo pozostałych rezerw	-0,1	0,1	0,1	0,1	0,0
Koszty operacyjne	1,2	1,2	1,3	1,3	1,3
w tym koszty pracy	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
Wynik finansowy brutto (ROA brutto)	-0,4	0,1	0,0	0,1	0,2
Podatek dochodowy	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Wynik finansowy netto (ROA netto)	-0,3	0,1	0,0	0,1	0,2
Efektywność					
ROA brutto (%)	-0,4	0,1	0,0	0,1	0,2
ROA netto (%)	-0,3	0,1	0,0	0,1	0,2
ROE brutto (%)	-8,4	1,7	0,9	3,3	5,1
ROE netto (%)	-7,7	1,5	0,6	3,1	4,0
C/I (%)	62,2	61,1	64,5	63,0	65,0
aktywa/zatrudnienie (tys. zł)	15 756,8	16 094,6	15 315,2	15 265,8	16 294,8
wynik finansowy brutto / zatrudnienie (tys. zł)	-58,3	11,0	5,6	20,8	32,6
wynik finansowy netto / zatrudnienie (tys. zł)	-53,3	10,1	3,6	20,0	25,9
koszty pracy / zatrudnienie (tys. zł)	79,6	78,8	79,0	77,2	78,9

Banki spółdzielcze					
	2014.12	2015.03	2015.06	2015.09	2015.12
Podział wyniku działalności bankowej (%)					
Wynik odsetkowy	75,5	74,3	74,1	74,1	74,4
w tym:					
od banków	13,5	10,8	9,8	9,3	9,2
od osób prywatnych	-5,2	-2,9	-1,3	-0,3	0,3
Wynik pozaodsetkowy	24,5	25,7	25,9	25,9	25,6
wynik z prowizji	23,3	24,4	24,3	24,1	24,0
pozostały wynik pozaodsetkowy	1,2	1,3	1,6	1,8	1,6
Wynik działalności bankowej	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Saldo rezerw celowych	7,0	2,9	3,7	4,7	7,0
Saldo pozostałych rezerw	1,9	2,2	1,8	1,9	1,7
Koszty operacyjne	70,4	71,8	73,6	72,6	77,7
w tym koszty pracy	45,7	46,5	47,2	46,7	47,0
Wynik finansowy brutto	22,4	25,0	22,7	22,7	16,7
Podatek dochodowy	5,1	5,0	4,8	5,1	4,1
Wynik finansowy netto	17,3	20,0	17,9	17,7	12,6
Wyniki / średnie aktywa (%)					
Przychody odsetkowe	4,9	4,2	4,1	4,1	4,0
Koszty odsetkowe	1,5	1,2	1,1	1,1	1,0
Wynik odsetkowy (marża)	3,4	3,0	3,0	3,0	3,0
w tym:					
od banków	0,6	0,4	0,4	0,4	0,4
od osób prywatnych	-0,2	-0,1	-0,1	0,0	0,0
Wynik pozaodsetkowy	1,1	1,0	1,0	1,0	1,0
wynik z prowizji	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
pozostały wynik pozaodsetkowy	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Wynik działalności bankowej	4,5	4,0	4,0	4,0	4,0
Saldo rezerw celowych	0,3	0,1	0,2	0,2	0,3
Saldo pozostałych rezerw	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Koszty operacyjne	3,1	2,9	3,0	2,9	3,1
w tym koszty pracy	2,0	1,9	1,9	1,9	1,9
Wynik finansowy brutto (ROA brutto)	1,0	1,0	0,9	0,9	0,7
Podatek dochodowy	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
Wynik finansowy netto (ROA netto)	0,8	0,8	0,7	0,7	0,5
Efektywność					
ROA brutto (%)	1,0	1,0	0,9	0,9	0,7
ROA netto (%)	0,8	0,8	0,7	0,7	0,5
ROE brutto (%)	9,8	10,0	9,0	9,1	6,7
ROE netto (%)	7,6	8,0	7,1	7,1	5,0
C/I (%)	69,2	70,4	72,3	71,3	75,4
aktywa/zatrudnienie (tys. zł)	3 093,7	3 226,1	3 238,4	3 313,8	3 381,5
wynik finansowy brutto / zatrudnienie (tys. zł)	30,0	32,1	29,4	29,9	22,1
wynik finansowy netto / zatrudnienie (tys. zł)	23,2	25,7	23,1	23,2	16,7
koszty pracy / zatrudnienie (tys. zł)	61,4	59,7	61,0	61,5	62,3

Załącznik nr 6. Należności od sektora niefinansowego w układzie podmiotowym

Data	Ogółem	Duże przedsiębiorstwa	MSP	Przedsiębiorcy indywidualni	Osoby prywatne	Rolnicy indywidualni	Instytucje niekomercyjne
Banki zrzeszające							
mln zł							
2014.12	12 228,1	593,7	7 495,1	916,2	1 316,4	1 872,0	34,7
2015.03	12 179,0	564,6	7 496,8	928,3	1 332,6	1 822,2	34,4
2015.06	12 010,0	558,7	7 299,3	930,8	1 375,8	1 815,5	29,9
2015.09	12 105,3	610,4	7 195,3	986,2	1 468,9	1 813,9	30,5
2015.12	11 723,2	645,3	6 779,0	984,1	1 475,3	1 796,8	42,8
struktura podmiotowa (%)							
2014.12	100,0	4,9	61,3	7,5	10,8	15,3	0,3
2015.03	100,0	4,6	61,6	7,6	10,9	15,0	0,3
2015.06	100,0	4,7	60,8	7,8	11,5	15,1	0,2
2015.09	100,0	5,0	59,4	8,1	12,1	15,0	0,3
2015.12	100,0	5,5	57,8	8,4	12,6	15,3	0,4
udział należności zagrożonych (%)							
2014.12	23,4	8,9	31,1	28,5	7,0	6,4	1,6
2015.03	23,5	9,9	31,0	29,0	6,6	6,8	1,6
2015.06	23,0	11,1	30,6	27,2	6,7	6,5	1,1
2015.09	23,2	10,1	30,5	28,2	9,7	6,9	1,0
2015.12	23,6	8,7	32,3	26,8	9,2	7,2	0,7
Banki spółdzielcze							
mln zł							
2014.12	55 801,9	294,1	16 953,1	9 275,0	12 212,9	16 555,3	511,5
2015.03	56 569,4	321,3	17 476,1	9 585,8	12 373,3	16 308,7	504,2
2015.06	58 657,9	308,7	17 991,2	9 751,8	12 893,0	17 194,3	518,9
2015.09	59 580,7	311,6	18 320,7	9 821,8	13 352,8	17 243,3	530,5
2015.12	59 463,5	398,6	18 228,8	9 566,7	13 563,9	17 161,8	543,7
struktura podmiotowa (%)							
2014.12	100,0	0,5	30,4	16,6	21,9	29,7	0,9
2015.03	100,0	0,6	30,9	16,9	21,9	28,8	0,9
2015.06	100,0	0,5	30,7	16,6	22,0	29,3	0,9
2015.09	100,0	0,5	30,7	16,5	22,4	28,9	0,9
2015.12	100,0	0,7	30,7	16,1	22,8	28,9	0,9
udział należności zagrożonych (%)							
2014.12	6,4	12,0	10,7	9,2	4,7	1,8	1,4
2015.03	6,5	12,8	10,9	9,1	4,6	1,8	1,6
2015.06	6,4	10,4	10,8	9,3	4,3	1,7	1,5
2015.09	6,3	11,0	10,8	9,3	4,1	1,7	1,7
2015.12	6,6	7,4	11,6	9,6	4,1	1,7	1,6

	Banki zrzeszające				
	mln zł				
	2014.12	2015.03	2015.06	2015.09	2015.12
Ogółem	28 203,0	28 923,0	26 853,2	26 162,3	28 033,1
depozyty bieżące	4 640,9	4 695,2	5 916,5	6 241,1	6 192,5
depozyty terminowe	23 562,0	24 227,8	20 936,7	19 921,3	21 840,7
Sektor finansowy	25 596,2	26 335,2	24 335,6	23 451,5	25 235,8
depozyty bieżące	2 956,6	2 988,1	4 226,2	4 365,4	4 231,1
depozyty terminowe	22 639,6	23 347,1	20 109,4	19 086,2	21 004,7
Sektor niefinansowy	2 300,8	2 302,0	2 259,3	2 382,1	2 577,2
depozyty bieżące	1 474,3	1 525,6	1 532,2	1 632,0	1 823,8
depozyty terminowe	826,5	776,4	727,1	750,2	753,4
w tym:					
przedsiębiorstwa	675,2	648,3	620,1	604,8	821,7
depozyty bieżące	239,3	234,9	273,3	297,5	484,9
depozyty terminowe	435,9	413,3	346,8	307,2	336,8
gospodarstwa domowe	1 426,3	1 453,2	1 433,6	1 549,7	1 546,7
depozyty bieżące	1 127,6	1 175,3	1 166,7	1 227,9	1 228,9
depozyty terminowe	298,7	277,8	266,9	321,8	317,7
w tym:					
osoby prywatne	1 225,6	1 256,4	1 244,1	1 338,8	1 322,4
depozyty bieżące	979,4	1 034,1	1 031,8	1 074,9	1 066,7
depozyty term.	246,2	222,4	212,3	263,8	255,7
Sektor budżetowy	305,9	285,8	258,2	328,7	220,2
depozyty bieżące	210,0	181,5	158,1	243,8	137,6
depozyty terminowe	95,9	104,3	100,1	84,9	82,6

	Banki spółdzielcze				
	mln zł				
	2014.12	2015.03	2015.06	2015.09	2015.12
Ogółem	87 101,6	90 166,5	89 822,0	91 555,4	94 086,0
depozyty bieżące	41 079,4	42 587,3	42 538,0	44 027,9	46 742,7
depozyty terminowe	46 022,1	47 579,2	47 284,0	47 527,5	47 343,4
Sektor finansowy	469,1	396,0	511,9	429,1	423,3
depozyty bieżące	31,5	42,0	49,8	25,7	40,1
depozyty terminowe	437,6	354,0	462,1	403,5	383,2
Sektor niefinansowy	79 880,8	82 154,1	81 816,3	83 039,8	86 558,2
depozyty bieżące	35 393,6	36 893,8	36 914,8	37 892,5	40 663,9
depozyty terminowe	44 487,1	45 260,3	44 901,5	45 147,3	45 894,3
w tym:					
przedsiębiorstwa	6 956,3	6 567,0	6 770,4	6 913,6	7 449,2
depozyty bieżące	3 584,0	3 143,6	3 412,2	3 573,0	4 138,5
depozyty terminowe	3 372,3	3 423,3	3 358,2	3 340,6	3 310,7
gospodarstwa domowe	70 581,7	73 114,2	72 424,1	73 396,3	76 545,9
depozyty bieżące	30 391,6	32 208,9	31 826,0	32 528,8	34 922,8
depozyty terminowe	40 190,1	40 905,3	40 598,1	40 867,5	41 623,1
w tym:					
osoby prywatne	57 956,0	60 049,4	60 195,4	60 900,5	62 649,4
depozyty bieżące	18 540,1	19 914,2	20 356,8	20 787,7	21 833,3
depozyty term.	39 416,0	40 135,2	39 838,6	40 112,8	40 816,0
Sektor budżetowy	6 751,7	7 616,5	7 493,7	8 086,5	7 104,6
depozyty bieżące	5 654,3	5 651,6	5 573,4	6 109,7	6 038,6
depozyty terminowe	1 097,4	1 964,9	1 920,4	1 976,8	1 065,9